

Jelizaveta Vasiljeva
Smilšu ielā dzīvo kopš 1948. gada. 98 gadus ilgajā mūžā ir daudz piedzīvots, bet vecā kundze visā atrod gaišo.

→ 6. lpp.

Ķirurgs **Agnis Ļulēns**: „Tas, kas cilvēkus medicīnā notur, ir labs rezultāts.”

→ 10. lpp.

Mājdzīvnieki jāpotē pret trakumsērgu.

→ 2. lpp.

Policijas dienā apbalvoti arī Kuldīgas likumsargi.

→ 3. lpp.

Rudbāržos būs kadetu skola.

→ 4. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
0,68 eiro

Nr. 141
(11 523)

Pirmdiena, 2019. gada 9. decembris

Laimīgo leļļu stāsti Kuldīgas novada muzejā.

→ 7. lpp.

CSDD sāk pielietot drastiskas metodes pret likumpārkāpējiem

1. decembrī visiem auto, kuri pārvietojas pa Latvijas ceļiem, obligāti ir jābūt aprīkoti ar ziemas riepām. To šobrīd sevišķi stingri uzrauga Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD), veicot reidus uz ceļiem. Diemžēl, bet pirmie rezultāti ir neiepriecinoši. Piekdien CSDD kopā ar Valsts policiju reidu veica arī Kuldīgā. Par tā rezultātiem rakstīsim turpmāk.

Ceļu satiksmes noteikumi nosaka, ka vieglo automobiļu ziemas riepu minimālais protektora dziļums ir četri milimetri. Jāņem vērā, ka vienam auto nedrīkst vienlaikus būt radžotas un neradžotas riepas. Šāda kārtība Latvijā ir spēkā no 1. decembra līdz 1. martam, bet diemžēl daudzi autovadītāji to neievēro, tādējādi apdraudot gan savu, gan citu ceļu satiksmes dalībnieku drošību. Par šādu reidu nepieciešamību pārbaudītāji pārliecinājās decembra pirmajās dienās Daugavpilī. Atklājās, ka vēl aizvien autovadītāji šajos slidenajos un sniegotajos laika apstākļos ceļu satiksmē piedalās ar transportlīdzekļiem, kam uzstādītas satiksmē bīstamas riepas. Pilnībā nodilušas

ziemas riepas vai pat nodilušas vasaras riepas. Šādi transportlīdzekļi apdraud gan pašus autovadītājus, gan citus satiksmes dalībniekus. No 500 pārbaudītajiem auto Daugavpils reģionā 28 spēkratiem konstatētas satiksmē bīstamas riepas.

„Jau līdz šim CSDD bija tiesības šādiem spēkratiem pārbaudes vietā anulēt derīgu tehnisko apskati un likt to iziet atkārtoti tad, kad auto būs aprīkots ar atbilstošām riepām,” *Kurzemniekam* skaidro CSDD pārstāve Ieva Bērziņa. „Redzot to, kas atklājās Daugavpils reida laikā, vadības līmenī tika pieņemts lēmums, ka turpmāk visiem automobiļiem, kuriem riepu protektora dziļums būs zem kritiskās robežas,

uz vietas tiks atņemta gan tehniskā apskate, gan auto valsts numura zīmes.”

Tehnisko apskati anulēs spēkratiem, kuru riepu protektora dziļums būs robežās no 4 līdz 1,6 mm, bet numura zīmes atņems, ja protektora dziļums būs mazāks par 1,6 mm. Attiecīgā auto īpašniekam būs jādomā, kā spēkratu nogādāt uz jaunu riepu maiņu un pēc tam uz atkārtotu tehnisko apskati, jo ar automašīnu bez numura zīmēm piedalīties ceļu satiksmē nedrīkst. CSDD šāda veida reidus, pārbaudes aktīvi turpinās visā Latvijā, masveidā pārbaudot riepu stāvokli.

Alberta Dintera teksts un foto

Par solīto, paveikto, neizdarīto, nākamā gada budžetu un projektiem, par administratīvi teritoriālo reformu un citām aktualitātēm uz *Kurzemnieka* jautājumiem atbildēs **Alsungas novada domes priekšsēde Daiga Kalniņa**.

Līdz 12. decembra 10.00 arī savus jautājumus iesūtiet e-pastā redakcija@kurzemnieks.lv un *Kurzemnieka* feisbuka lapā mesendžeri vai uzdodiet pa tālr. 63350567!

Trešdien, 11. decembrī:

- Kā klimata pārmaiņas skar ikvienu.
- Lai kāzas būtu skaists notikums.
- Kopienas projekti.
- Labdarības laiks klāt.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Pērc tik, cik vari apēst!

Pētījumā par ekosistēmas un bioloģiskās daudzveidības stāvokli un to ietekmi uz cilvēku dzīvi zinātnieki secinājuši, ka šobrīd pasaulē saražo nepieredzēti lielu pārtikas apjomu un tas nodara milzīgu kaitējumu dabai. Bez pārtikas neiztikt, bet lielākās bažas rada tas, ka lielāko daļu izmetam atkritumos, jo saražots par daudz un pats ražotājs vai tirgotājs pēc derīguma termiņa beigām izmet vai arī cilvēki iegādājas un neizmanto.

„Ir vērts aizdomāties, vai vēlamies apzināti izmest savu naudu un vērtīgos dabas resursus.”

Zinātnieki uzskata, ka cilvēcei ar steigu jāmaina attieksme pret dabu un jānovērš pārtikas ražošana vairāk nekā nepieciešams. Tas nav izdarāms, regulējot tikai ražotājus. Viņiem jāļauj nodrošināt piedāvājumu, kas apmierina pieprasījumu. Tātad – cik mēs būsim gatavi pirkt, tik ražos.

Rimi un tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS šovasar veiktās aptaujas dati liecina, ka Latvijā vairāk nekā divas trešdaļas jeb 67% iedzīvotāju mēdz pārtikas produktus izmest atkritumos. Apjoms veido aptuveni trešo daļu no saražotā. Vairāk nekā puse no tā ir uz mājāsaimniecību sirdsapziņas.

Jolanta Hercenberga,
63350565,
jolantah99@gmail.com

Aptuveni puse no vairāk nekā 1000 respondentiem kā iemeslu norāda produktu sabojāšanos, bet 28% atzīst, ka vēlēšanos apēst produktu neveicina tas, ka tas ilgi stāvējis. Arī šīs aptaujas veicēji atzīst, ka atkritumos nonākušais pārtikas apjoms ir nopietna vides problēma, kas jārisina ar attieksmes maiņu. Sabiedrība jāizglīto ne tikai naudas, bet arī citu resursu lietderīgā izmantošanā.

Zinātnieki arī norāda, ka vienlaicīgi, kad trešdaļu pārtikas izmetam, 820 miljoni planētas iedzīvotāju cieš no nepietiekama uztura.

Ja kāds no malas paskatītos uz Zemes dzīvojošajiem, tad skaidrs, ka viņa acīs mēs izskatītos kā plānprātīgu suga: ražo vairāk nekā vajag, bojājot dabu, kas ir mūsu izdzīvošanas pamatā. Vienā vietā pārtiku met ārā, lai arī pāris tūkstošu kilometru attālumā citi mirst no bada.

Skaidrs, ka neviens indivīds nespēj pastāvošo kārtību vienā dienā nojaukt un iedibināt jaunu. Bet... Visus lielos procesus veido to sīkās sastāvdaļas, šajā gadījumā – katrs no mums.

Pārdomāti iegādājoties pārtiku, mēs šo absurda kalnu sākam drupināt. Ārkārtīgi daudz cilvēku pasaulē jau tā dara. Kāpēc nepievienoties un nepirkt tikai tik, cik patiešām nepieciešams? Tas būtu ne tikai dabai draudzīgi, bet arī katram indivīdam izdevīgi. Par pārtiku un arī atkritumu izvešanu būs jātērē mazāk!

MANUPRĀT

„Kal ratus ziemā, ragavas vasarā”

Tā savulaik mācīja vecaistēvs. Strādājot cieši līdzās *ierakumiem*, kas Kuldīgā, 1905. gada ielā, vēl rudenī parādījās tur, kur centrālā apkure solīta jau otro gadu, šķiet, ka mūsdienās šī paruna zaudējusi aktualitāti. Jāatzīst, ka, savtīgu nolūku vadīti, diezgan bieži strādniekiem apjautājami, kad tad būs tas mirklis – pieslēgšanās lielajam siltumam. (Arī redakcijā centrālā apkures gaidās elektriskie radiatoru noņemti un nomainīti pret citiem; labi, ka malciņa šķūnī vēl ir un arī krāsnis atstātas.) Viņi rausta plecus, rāda uz pārplūdušo tranšeju, brūkošajām, slapjajām smiltīm. Neviens no viņiem nesaprot, kas traucēja darbu sākt daudz agrāk – siltā un sausākā laikā. Arī mēs, redakcijas darbinieki, to nesaprotam. Bet novada domes priekšsēde Inga Bērziņa par ziemas darbiem āra teic, ka katrs objekts tiekot apspriests ar speciālistiem un deputātiem. Jā, izvērtēts un apspriests, sēžot siltumā, bet ne vairākas stundas stāvēt lietū iebrokušas tranšejas malā.

Inguna Spuleniece, tālr. 63350565,
inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv

MUMS RAKSTA PVD

Mājdzīvnieki jāpotē pret trakumsērgu

Latvijā pēdējos gados dzīvniekiem nav konstatēts neviens trakumsērgas gadījums, tomēr, ņemot vērā izplatību kaimiņvalstīs, Pārtikas un veterinārais dienests (PVD) aicina mājas (istabas) dzīvniekus regulāri vakcinēt, kā arī ziņot veterinārārstam vai dienestam par katru aizdomīgu gadījumu.

PVD saņēmis informāciju no Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) par sievieti Daugavpilī, kura saskaņā ar sākotnējiem testiem mirusi no trakumsērgas. Turpinās epidemioloģiskā izmeklēšana par to, kur sieviete inficējusies: ārvalstīs vai Latvijā.

Atgādinām, ka trakumsērga ir bīstama, nērstējama dzīvnieku un cilvēku veselību un dzīvību apdraudoša infekcijas slimība. Tās rezervuārs dabā ir savvaļas dzīvnieki, galvenokārt lapsas un jenotsuņi. Tomēr pasaulē ir valstis, kur tā sastopama klaiņojošu suņu un kaķu populācijā, tāpēc jāuzmanās gan ceļotājiem, izvairoties no tieša kontakta ar tiem, gan jāsargā mīluļi, ja ceļojat kopā. Mājdzīvnieki, visbiežāk nevakcinēti suņi un kaķi, ar trakumsērgu inficējas pēc saskares ar slimiem savvaļas dzīvniekiem. Vienīgā efektīvā profilakse ir savlaicīga potēšana.

Pateicoties tam, ka kopš 2005. gada pavasarī un rudenī savvaļas dzīvnieki regulāri tiek vakcinēti, pēdējais slimības gadījums tiem konstatēts 2010. gadā, bet mājas (istabas) dzīvniekiem – 2012. gadā. Pasaules Dzīvnieku veselības organizācija Latviju atzinusi par valsti, kas no trakumsērgas ir brīva.

LASĪTĀJS NEAPMIERINĀTS

Šis projekts pabeigts, par nākamo domās

Kāda Valtaiķu iedzīvotāja uzskata, ka ar apgaismojumu, kas nesen ierīkots ciemata centrā, nav pietiekami.

Pie veikala un baznīcas apgaismojuma neesot. Zvanītāja jautā, vai nevarēja vienā projektā to visu izdarīt līdz galam.

Laidu pagasta pārvaldes vadītājs Andris Neilands skaidro: cik naudas šai vajadzībai izdevās dabūt no pašvaldības budžeta, tik arī tika izdarīts.

„Izvēlējamies to ielas posmu, kas ir gar mājām un kur vairāk staigā cilvēku. Šis bija atsevišķs projekts, kas tika pabeigts.

Apgaismojums tika ierīkots no jauna, tam iztērējām ap 12 000 eiro. Perspektīvā domājam par apgaismojumu arī tālāk, bet nākamā gada budžetā nauda šai vajadzībai nav paredzēta. Pie veikala lampa ir, bet tajā pusē vajadzētu vēl pāris.”

Iveta Grīniņa

Ilze Meistere,
PVD sabiedrisko attiecību daļas vadītāja

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kādi cilvēki nekad nevarētu būt jūsu draugi?

Ainars Andersons, strādā SIA *Ekodruva*: – Tādi, kas melo. No tādiem labāk turēties tālāk. Izvēloties draugus, esmu diezgan uzmanīgs, bet paziņas, ko patiesībā varētu arī nosaukt par draugiem, ir daudz un dzīvo visā pasaulē.

Agnese Ungerte, uzskaitvede: – Tādi cilvēki, kuriem nevar uzticēties. Manā draugu lokā tādu nav. Es esmu komunikabla, un draudzība veidojas ar cilvēkiem, kuri ir līdzīgi pēc rakstura. Tādi īsti draugi, kuriem varu piezvanīt kaut trijos naktī un izkraut sirdi, ir uz vienas rokas pirkstiem saskaitāmi. Ar laiku mainās. Ir kāds cilvēks, kurš tavā dzīvē ienāk un tad aiziet. Jāsaprot, ko tas cilvēks tev dzīvē iemācījis, ej tālāk un satiec citus cilvēkus.

Jana Mikulāneca, sportiste: – Man ir ļoti daudz draugu. Tie ir cilvēki, kuriem varu uzticēties, jo viņi nenodod, viņiem patīk pavadīt laiku kopā ar mani. Ir tādi, kuri it kā ir draugi, bet, kad jāsatiekas, tad izdomā dažādus attaisnojumus, lai to nedarītu. Izvairās.

Ieva Bergholde, uzņēmēja: – Liekuļi. Man nepatīk, ja ir liekulība saistībā ar aprēķinu. Tāda draudzība nav interesanta, jo ir nepastāvīga. Tad, kad esi vajadzīgs, viss ir labi, bet, kad tev vairs tik labi neiet, vairs neesi vajadzīgs. Tā draugi nerīkojas. Mani interesē patiesa draudzība, kad ir

patiesa interese vienam par otru. Man ir savs draugu loks jeb cilvēki, ar kuriem ir ciešākas attiecības un apzināti tiek organizētas tikšanās.

Ilze Šakaite, PC Konsultants pārdevēja: – Grūti pateikt. Man ir ilglaiči, kārtīgi un pamatīgi draugi. Arī tādi, ar kuriem draudzība turpinās kopš 1. klases. Svētkos satiekamies, dzimšanas dienas kopā svinam. Nav tā, ka kādu konkrētu īpašību dēļ cilvēks nevarētu būt mans draugs. Tāpēc jau ir draugi, ka pieņem dažādas otra īpašības.

Adrians Reinholds, mācās par pavāru: – Man ir ļoti daudz draugu. Var pat teikt, ka visi cilvēki, ar kuriem satiekos.

Jolanta Hercenberga
Alberta Dintera foto

Kuldīgas iecirkņa priekšnieks Normunds Aleckis.

Apbalvo labākos Kuldīgas likumsargus

Kuldīgas policisti svinīgajā pasākumā iecirknī.

Ik gadu 5. decembrī tiek svinēta Latvijas Valsts policijas (VP) dibināšanas gadskārta. Arī šajā gadā par godu svētkiem gan Kuldīgā, gan Talsos notika svinīgie pasākumi, kuros apbalvoja labākos no labākajiem policistiem.

Svinīgajā pasākumā Kuldīgas policijas telpās pateicības vārdi tika teikti gan ilggadējiem policijas sadarbības partneriem, gan pašiem likuma sargātājiem. Pie krūšu nozīmēm par ilggadēju dienestu Iekšlietu ministrijas struktūrās tika Guntis Cīrulis, Raitis Cīrulis, Vita Tjagunoviča, Svetlana Bērzupa, Rūta Vējkāja, Ojārs Kuršinskis, Vita Maslobojeva, Gints Maslobojevs, Māris Vikštrems. Savukārt kapteine Inita Ozoliņa tika apbalvota ar jubilejas goda zīmi *Latvijas Valsts policijai 100*.

Pēc tam labāko godināšana notika Talsos, VP Kurzemes reģiona pārvaldē. Tur par priekšzīmīgu dienestu kārtējo, speciālo dienesta pakāpi pirms termiņa piešķīra R. Cīrulim. Iekšlietu ministrijas *Goda raksts* tika pasniegts kapteinēm Zītai Mazzari-

ņai un Ilzei Balodei, bet pateicība izteikta virsniekvietniekam Ivaram Matisonam. Par priekšzīmīgu dienestu, sasniegtajiem augstajiem darba rezultātiem un par godu Latvijas Valsts policijas 101. gadadienai ar Valsts policijas krūšu nozīmi *Par cītību policijā* tika sumināts pulkvežleitnants Normunds Aleckis. VP jubilejas goda zīmi *Latvijas Valsts policijai 100* saņēma kapteine Linda Laula,

virslieņants Mārcis Auglis.

Ar VP *Goda rakstu* apbalvoja pulkvežleitnanti V. Maslobojevu, kapteine Ivetu Bambāni, Daci Grunduli un Andu Kļavu un seržanti Intu Bilāni. VP pateicība tika izteikta kapteinei Gunitai Rīnai, virslieņantei Andai Raikstiņai, leitnantam Aināram Skrickim un virsniekvietniekam Raivim Burkēvicam.

Alberta Dintera teksts un foto

Atjaunotas Valtaiķu baznīcas durvis

Valtaiķu baznīcā ienācējus sagaida svaigi restaurētas durvis.

Laidu pagasta Valtaiķu dievnamā restaurētas durvis un lielā atslēga. To paveikusi Aizputes evaņģēliski luteriskā draudze, kuras pārzīnā šī celtnē neseno nonākusi.

Kurzemnieks jau rakstījis, ka iepriekš namā ilgstoši darbojās Valtaiķu autonomā luterāņu draudze, kas tagad *pieslējusies* Latvijas Evaņģēliski luteriskajai baznīcai ārpus Latvijas (LELBĀL). Bet pēc gadiem ilgas tiesāšanās īpašums tika nodots Latvijas Evaņģēliski luteriskajai baznīcai (LELB). Taču dievkalpojums te notur abas draudzes.

Kā informē mācītājs Erlands Lazdāns, LELB ir Valtaiķu baznīcas atslēgas glabātāja kopš 2017. gada, bet, sākot ar 2018. gadu, atslēga uzticēta Aizputes draudzei, kuras paspārnē soli pa solim notiek restaurācija.

„Ienākot draudzei te kalpot, tapa skaidrs, ka vajadzīga pamatīga uzkopšana. Putekļu kārtas klāja gan iekšieni, gan ārpusi. Ar lielākām un mazākām talkām tās pazuda. Šie darbi draudzi saliedē un ļauj daudzām lietām iesākties no jauna. Tā kādā talkas reizē radās ideja par Valtaiķu baznīcas galveno durvju

restaurāciju. Iesākt ar mazumiņu – tāda bija šī vēlme, aizsākot darbus ar ieguldījumu nākotnē,” raksta E. Lazdāns. „Durvis ir tās, caur ko ienākam baznīcā, Dieva namā, kas prezentē debesu valstību. (..) Zinām, ka šeit ir vieta, kurā saņemam atbildes uz vissvarīgākajiem dzīves jautājumiem. Dieva nams ir lūgšanu nams. Iesējot labu sēklu jeb par šo mazo lietu iestājoties ar lūgšanām Dieva priekšā, pēc kāda brīža tās tika uzklautas (..)”

Uzrakstīts projekts, un lielāko daļu naudas restaurācijai piešķīris Valsts kultūrkapitāla fonds, ieguldīts arī pašu un atbalstītāju devums. Atjaunot durvis tika uzticēts meistaram Edgaram Balodim, bet atslēgu – Andrim Burbem. „Vislielākā pateicība draudzes cilvēkiem un ne tikai viņiem, bet visiem, kuri veltīja laiku un darbu šajā iecerē. Pateicība draudzes priekšniecei Guntai Ruicēnai un Maijai Gaverei par darbu koordinēšanu,” raksta mācītājs.

Nākamgad paredzēts ierīkot jaunu ziņojumu dēli un uzcelt malkas šķūnīti.

**Dina Poriņa
Draudzes arhīva foto**

Skrundas novadā celsies atkritumu apsaimniekošanas cenas

Lai arī jau šīgada septembrī Skrudas novada iedzīvotāji pieredzēja atkritumu apsaimniekošanas tarifu kāpumu, no nākamā gada 1. janvāra iedzīvotājiem nāksies vēl plašāk atvērt savus makus, jo maksa par atkritumu savākšanu pieaugs atkal.

Cenas pieaugums saistīts ar to, ka saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu no nākamā gada 1. janvāra celsies dabas resursu nodoklis par sadzīves atkritumu noglabāšanu poligonos. Nodokļa mērķis ir veicināt dabas resursu ekonomiski efektīvu izmantošanu, ierobežot

vides piesārņošanu, samazināt vidi piesārņojošas produkcijas ražošanu un realizāciju, veicināt jaunu, vidi saudzējošu tehnoloģiju ieviešanu, atbalstīt tautsaimniecības ilgtspējīgu attīstību, kā arī finansiāli nodrošināt vides aizsardzības pasākumus. Attiecīgā nodokļa paaugstināšanās izmainīs arī *Liepājas RAS* poligona *Ķīvītes* tarifu par sadzīves atkritumu apglabāšanu.

No nākamā gada par atkritumu noglabāšanu poligonā nāksies šķirties no 54,96 eiro bez PVN par vienu tonnu, šajā maksā iekļauts arī pieaugošais nodoklis. Šis pieaugums attie-

cīgi ietekmēs arī atkārtoti Skrudas novada konkursā par atkritumu apsaimniekošanu uz nākamajiem pieciem gadiem uzvarējušā SIA *Eko Kurzeme* tarifu. Ja šogad maksa par vienu kubikmetru ir 16,59 eiro bez PVN, tad no nākamā gada pirmās dienas tie būs 16,96 eiro bez PVN. Tātad pieaugums ir par 37 centiem kubikmetrā. Izmaksas par privātmājās visbiežāk izmantotā 0,12 m³ konteineru izvešanas reizi būs 2,47 eiro bez PVN, savukārt par 0,24 m³ – 4,93 eiro bez PVN.

Alberts Dinters

Lēmumu atstāj spēkā

Kuldīgas novada dome, izskatot biedrības *Vanka* iesniegumu, nolēmusi atstāt spēkā augusta lēmumu par nekustamā īpašuma *Padures dīķis* zemes nomas līgumu.

Ja nomnieks tam nepiekrīt, tiks lemts, kā rīkoties tālāk, skaidro administratīvās nodaļas vadītāja Inese Ozola. Līdzšinējais līgums beidzās augustā. Dome nolēma termiņu pagarināt uz desmit gadiem, nomas maksu paaugstinot tā, kā to nosaka jaunie Ministru kabineta noteikumi. Maksa noteikta, ņemot vērā sertificēta vērtētāja noteikto summu, kurā izvērtēta ūdenstilpes platība, vieta, izmantošanas veids un sociālekonomiskie faktori. Nekustamā īpašuma nodoklis nomas maksā netiek iekļauts. Uzņēmums lieto gandrīz 16 ha zemes, kas vajadzīga hidroelektrostacijai (HES) un tās uzturēšanai.

Vankas iesniegumā teikts, ka ūdens uzkrāšana netiekot pieļauta un ka *Padures HES* varot darbināt tikai dabīgās pieteces režīmā, tāpēc dīķis faktiski nesot vajadzīgs – tiek izmantota tikai zeme zem ēkas un dambis kā piebraucamais ceļš.

Finanšu komitejā deputāti nepiekrīta formulējumam, ka zeme tiek lietota tikai šiem nolūkiem. Lēmumā sacīts, ka ūdens spēks nepārprotami tiek izmantots komerciālos nolūkos. Deputāts Aleksandrs Lange izteicās, ka HES darbība ietekmējusi dīķi un upīti, kurā ūdens līmenis ir pārāk mazs un izzuduši vēži. Tika pārrunāts, ka šim objektam nepieciešama stingrāka Valsts vides dienesta uzraudzība, un arī tam tiks nosūtīts lēmums.

Iveta Grīniņa

MEDIĶI ZIŅO

Pirmā trauma apledojuma dēļ

Informē Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra medicīnas statistiķe Baiba Būvmeistere.

Kuldīgas, Alsungas un Skrudas novadā no 22. novembra līdz 6. decembrim mediķi devušies uz 142 izsaukumiem. Slimnīcā nogādāti 67 pacienti, no tiem septiņi bērni. Viena topošā māmiņa nogādāta Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā. No visiem pacientiem četras sievietes un astoņi vīrieši bijuši alkohola reibumā.

Divu nedēļu laikā notikušas trīs krimināltraumas, bet divas gūtas transporta līdzekļu negadījumos. Savukārt 13 traumas gūtas sadzīvīskos apstākļos. Arī pirmais ledus jau prasījis savu – viens cilvēks paslīdējis un guvis traumu.

Rada dzērveņu maizi

Profesionālās izglītības iestāžu konkursā Jaunais maiznieks Rīgā Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma 4. kursa audzēkne Džeina Blumberga ieguvusi speciālo balvu par radošumu.

Dalībniekiem vajadzēja izcept veselīgu maizi mūsdienīgam patērētājam, izmantojot tikai dabiskas izejvielas. Konkursa mērķis ir saglabāt un popularizēt maiznieka profesiju, kā arī veicināt audzēkņu iemaņas un radošo domāšanu inovāciju virzienā.

Džeina mācās par ēdināšanas speciālisti: „Maiznieka profesija man ir kā hobijs un mantota no ģimenes. Pagājušajā gadā no šī konkursa atteicos, bet šogad piekritu piedalīties. Skolotāja Dace Šēna teica, ka jāizdomā sava maize, un es zināju, ko tieši vēlos. Mana ideja bija šokolādes maize. No sākuma gāja traki – šķita, ka jāatmet ar roku, jo katru reizi bija arvien sliktāk un sliktāk. Bet tad skolotāja lika saņemties un meklēt risinājumu. Saprast, ka maizi nevēlos tik mitru, kāda tā bija. Tā bija vienīgā problēma. Nomainīju recepti – šokolādes gabaliņus aizvietoju ar dzērvenēm, jo konkursa mērķis ir veselīga maize. Es arī iepazīnos ar citu tehnikumu audzēkņiem un ieguvu jaunas iemaņas maizes mīcīšanā.”

Konkursā katram jāizveido arī prezentācija *Maizes nozīme manā ikdienā un svētkos*. Audzēkņu sniegumu vērtēja profesionāla žūrija: maiznieka amata meistars, Lāču tehnoloģists Edgars Grāvītis, amata zellis, Saldus maiznieka ražošanas vadītājs Toms Blumbergs un Lanordijas jauno produktu vadītāja Baltijas valstīs Iveta Sokolova.

Konkursu rīkoja Pārtikas produktu kvalitātes klasteris un Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija sadarbībā ar Latvijas Maiznieku biedrību un Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikumu. Ar izejvielām atbalstīja Rīgas dzirnavnieks. Pasākumu līdzfinansēja Eiropas Reģionālās attīstības fonds.

Lāsma Reimane
Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma arhīva foto

Kādas būs vidusskolas nākamgad

Ar nākamo mācību gadu būs spēkā jaunais vidējās izglītības standarts. Tas nosaka citu izglītības programmu struktūru. Skolām jābūt gatavām piedāvāt jaunu modeli.

Kurzemes plānošanas reģiona izglītības eksperte Ingrida Muraškovska attīstības padomē prezentēja Kurzemes vidusskolu aptaujas rezultātus. Oktobrī intervēti skolēni, vecāki, pedagogi. „Skolām tika jautāts, kādus mācību priekšmetu grozus tās būtu gatavas piedāvāt. Mērķis nebija skolu izvēli ietekmēt, bet redzēt kopainu un saprast, kā palīdzēt.”

JĀCEĻ ZINĀŠANAS MATEMĀTIKĀ

I.Muraškovska skaidro jauno modeli: „Katram priekšmetam tiks piedāvāts pamata un padziļinātais kurss. Skolai padziļināts kurss vidusskolēniem jāpiedāvā vismaz četrus priekšmetus, lai no tiem veidotu divus izvēles grozus.

Pamatkurss tiek piedāvāts optimālajā un vispārīgajā līmenī. Optimālajā obligāti ietilpst matemātika, jo valstī vēl aizvien vāji rezultāti šajā centralizētajā eksāmenā. Šogad bijis zemākais līmenis vairāku gadu griezumā. Skolas pašas izvēlēsies, kādus padziļinātos kursus piedāvāt, taču to nosaka vispirms pedagogi, tad – skolēnu skaits.”

IZVĒLES GROZI

„Skolas var šos grozus izvēlēties pašas, bet tiem jābūt ar noteiktu loģiku un virzību uz

tālākām studijām. Piemēram, skola grib salikt kopā padziļināto kursu latviešu valodā un bioloģijā, bet kādām studijām tas varētu noderēt? Valsts izglītības satura centram ir konkrēti piedāvājumi. Piemēram, ja audzēknis nolēmis nākotni saistīt ar filoloģiju vai vēsturi, viņam tiek piedāvāts padziļinātais kurss latviešu valodā un literatūrā, vēsturē, kultūrā un mākslā. Ja izvēle ir kultūra, digitālais dizains un mediji, tad grozā ir kultūra un māksla, dizains un tehnoloģijas, svešvaloda. Ja izvēlēta politika un sociālās zinātnes, tad padziļināti kursi tiek piedāvāti sociālajās zinātnēs, ģeogrāfijā, latviešu valodā un literatūrā. Potenciālajiem fizikas un inženierzinātņu studentiem tiek piedāvāta fizika, matemātika, sociālās zinātnes. Medicīnai, veterinārijai, farmācijai un uzturzinātnei – bioloģija, ķīmija, sociālās zinātnes.”

VAJAG VISMĀZ DIVAS PARALĒLKLASES

Aptaujā piedalījušās 28 vidusskolas no visas Kurzemes. I.Muraškovska skaidro: „Tās ir skolas, kuras īsteno vidējās izglītības programmas. Daļa jau zina, ka nespēs nodrošināt divas paralēlklases, lai piedāvātu atsevišķus grozus. Tās nākamgad neplāno vidusskolas klases uzņemt. Vēl ir jautājums, vai pēc gada vai diviem būs pietiekams audzēkņu skaits. Bija tādas skolas, kas aptaujā vienkārši nepiedalījās. Mums svarīgi redzēt, kā jaunā sistēma izpaužas Kurzemes mērogā. Piemēram, ja vienā pilsētā divas skolas

piedāvā vienādas programmas, pašvaldībai būtu jālemj, vai tas ir lietderīgi. Bet, protams, izvēli nosaka skola.

Skolu atbildes lielā mērā atkarīgas no tā, kādi pedagogi pieejami un vai vidusskolā būs vismaz divas paralēlklases. No Kuldīgas aptaujā piedalījās Centra un Mākslas un humanitāro zinību vidusskola. Tās minējusi, ka vidusskolēniem var piedāvāt mācību priekšmetu grozus kultūrā, dizainā, mediju jomā, viena gatava piedāvāt matemātiku un informācijas tehnoloģijas, politiku un sociālās zinātnes, ar medicīnu un farmāciju saistītus priekšmetus.”

SKOLU SECINĀJUMI

No aptaujas izriet tas, ka skolēni, sākot mācības vidusskolā, savas intereses apzinās nepietiekami, mācībām bieži izvēlas vieglāko ceļu, bet vecākiem pietrūkst izpratnes par šīs izvēles ietekmi uz studijām. Augstākais risks – samazināts skolēnu skaits. Lielākais pedagogu deficīts ir matemātikā, fizikā, informācijas tehnoloģijās. Kāds būtu skolām vēlamais atbalsts, lai jauno sistēmu ieviestu sekmīgāk? Minēta pedagogu profesionālā pilnveide, pieredzes apmaiņa, tikšanās ar pašvaldību pārstāvjiem, uzņēmējiem, nozaru ekspertiem u.c. „Domājam nākamajā gadā rīkot tikšanās ar uzņēmējiem, lai gūtu priekšstatu par darba tirgu. Viena lieta – skolēna izvēle, otra – kādas profesijas tiešām vajadzīgas,” uzsver speciāliste.

Iveta Grīniņa

Rudbāržos būs kadetu skola

Bijušās O.Kalpaka Rudbāržu pamatskolas ēka un viss muižas komplekss nonāks Aizsardzības ministrijas (AM) īpašumā, jo tur paredzēts izveidot Oskara Kalpaka vārdā nosauktu militāro kadetu skolu.

Lēmums par muižas pāriešanu AM īpašumā vēl jāapstiprina Ministru kabinetā, bet vairs nesot šaubu, ka tas notiks. Tagad agrākās skolas ēkā darbojas jaunsargi, un, kā *Kurzemniekam* apliecinā aizsardzības ministrs Artis Pabriks, tiek domāts, vai viņi paliks tur vai tiks ierādītas citas telpas, kas tiem piemērotas. „Esam pieņēmuši stratēģisku lēmumu Rudbāržos dibināt Oskara Kalpaka vārdā nosauktu militāro kadetu skolu,” saka A.Pabriks. „Tas nozīmē, ka tuvākajā laikā sāksim muižu atjaunot un pielāgot mācību vajadzībām.”

Kurzemnieks jau rakstījis, ka pērnā gada 1. marts bija datums, kad pamatskola tika slēgta, bet jau kādu laiku pirms tam Skrundas novada dome sāka sarunas ar AM par muižas nodošanu Nacionālo bruņoto spēku (NBS) rīcībā. Sarunas tika aizsāktas ar toreizējo ministru Raimonu Bergmani un veiksmīgi turpinājās.

Lēmums ēkas nodot AM tapa saistībā ar to, ka iepriekš Raņķu pagastā novada dome NBS vajadzībām nodeva bijušo Padomju armijas poligona *Mežaine*, un infrastruktūras uzlabošanā, arī ceļos, savu naudu iegulda bruņotie spēki.

1919. gada 3. martā no Rudbāržu muižas sākās Latvijas atbrīvošana pulkveža Oskara Kalpaka vadībā.

„Nododot Rudbāržu muižu Aizsardzības ministrijai, izvirzījām prasību,” atklāj domes izpilddirektors Guntis Putniņš. „Vēlamies, lai apkaimes iedzīvotājiem vismaz divas reizes nedēļā pirms tam saskaņotā laikā teritorija būtu pieejama sportam.”

A.Pabriks pastāstīja, ka jau tiek veidota kadetu skolas mācību sistēma, meklēti starptautiski partneri. Tā būs kā profesionāla ģimnāzija, kurā skolēni varēs iestāties pēc 9. klases un iegūt izglītību militārā profesijā. Vienā mācību gadā varētu būt viena vai divas klases, kurās mācītos ap 200 kadetu.

Rudbāržu skola izvēlēta, ņemot vērā vairākus argumentus. Pirmais – AM vēlējusies specializēto

1835. gadā celtā Rudbāržu muižas pils.

mācību iestādi izveidot kādā novadā, ne Rīgas tuvumā. Otrais arguments ir gan poligona *Mežaine* tuvums, gan pašas ēkas vēsture, jo 1835. gadā celtā Rudbāržu muižas pils jau kopš 1919. gada janvāra bijusi topošās Latvijas armijas šūpulis, O.Kalpaka bataljona galveno spēku mītne un 1919. gada 3. martā no šīs vietas pulkveža vadībā sākās Latvijas atbrīvošana.

Ēku pārbūve un teritorijas pielāgošana tiks sadalīta vairākos posmos, izmaksas tiek lēstas starp pieciem un desmit miljoniem eiro. Optimistiskākās prognozes vēsta, ka darbu ar pirmajām klasēm tur varētu sākt 2021. vai 2022. gadā.

Alberta Dintera teksts un foto

Meklē labākos

Arī šogad pašvaldība organizē konkursu *Kuldīgas novada uzņēmēju un amatnieku gada balva*, lai iepazītu un godinātu tos, kuri savā nozarē darbojas aktīvi un godprātīgi, tā attīstot uzņēmējdarbības vidi.

Vēlme pēc radošas brīvības

Aditāja Vita Ošeniece, kura izvirzīta kategorijā *Amatnieks*, profesionāli ar to nodarbojas 25 gadus, bet šogad kopā ar kolēģi Ilvu Maureri atvērusi Kuldīgā darbnīcu un veikaliņu 1905. gada ielā.

„Klientiem piedāvāju to, ko pati esmu iecerējusi, pilnveidojusi un uzadījusi,” saka aditāja Vita Ošeniece.

„Adu jau kopš bērnības, manuprāt, no astoņu gadu vecuma. Skolā tas nepatika, jo man nepatīk, ka ieliek rāmjos. Vēl tagad patīk pašai izdomāt, ko un kā darīt. Mašīnādīšana sākās tad, kad vīrs uzdāvināja mašīnu. Sākumā adīju bērniem, sev, radiem. Pēc gadiem tika uzdāvināta nākamā mašīna. Visus gadus strādāju mājās. Visi skapji un malas bija pilni ar dzijām. Kad bērni paaugās, nolēmu iet no mājas ārā, sāku strādāt par pārdevēju.”

KĀ RODAS JAUNS MODELIS

„Jau gadu man ir sava darbnīca. Gribeļu būt cilvēkiem sasniedzamāka, pasūtījumu skaits auga, visus klientus mājās vairs negribēju uzņemt. Esmu vairāk pieejama, cilvēki mani redz. Tomēr visiem saku, ka pasūtījumus nepieņemu. Arī tas tāpēc, ka nevēlos, lai mani kaut kas ierobežotu. Ja mani darbi patīk, tos var iegādāties darbnīcā. Pasūtījumi saistīti ar klienta cerībām, ar viņa izvēlēto materiālu, un tas vienmēr var likt vilties. Tāpēc piedāvāju to, ko pati esmu radījusi, ko var uzmerīt un redzēt, kā izskatās. Ja kādam modelis patīk, bet grib citu krāsu, to var. Salonā ir arī manas rotas, kuras intensīvi darināju pirms pāris gadiem

Kad vien ir laiks, radu jaunus modeļus. Gadu pieredze pasaka priekšā, kas cilvēkiem varētu patikt. Internetā

ieraudzītās idejas tiek pārveidotas. Vispirms izvēlos dziļu un uzadu parraudziņu. Tad mēģinu adīt modeli, kas ir manā iztēlē. Ja nepatīk, kaut ko mainu vai nolieku malā. Adījumā jābūt precīziem mērījumiem. Ir tādas dzijas, ko pēc tam izārdīt vairs nevar. Izmantoju tās, ko pazīstu: kā tās *uzvedas* pēc mazgāšanas, cik viegli ir adīt, kā kalpo valkānot. Tām pati braucu pakaļ uz vietām, kur jau sen nodibināti kontakti: uz Rīgu, uz Lietuvu. Ļoti labi strādā internets. Man feisbukā ir lapa, kurā ik pa laikam rīkoju konkursus. Pavisam nesen tā varēja iegūt manis adītu jaciņu – veiksmīgu modeli, kas pieprasīts jau ilgu laiku, bet ar variācijām. Labi izskatās visiem. Agrāk diezgan daudz braukāju pa tirdziņiem. Tagad, kad ir saloniņš, tik daudz vairs nebraucu, bet tirdziņi ir laba vieta, kur sevi pareklamēt un dibināt kontaktus.”

ARĪ ATPŪŠAS ADOT

„Ar rokām arī es adu,” stāsta Vita. „Darbnīcā nosēžu darba stundas un adu ar mašīnu, kas ir smags, fizisks darbs ar slapju muguru un netīrām rokām. Mājās adu ar rokām pie televizora – tas ir *relaksīns*. Mani ļoti atbalsta ģimene. Dēls reizēm paskatās ar kritisku aci un pasaka, kas patīk un kas ne. Meita reizēm mani adījumiem ir modele.”

Svarīgi saglabāt stabilitāti

Kuldīgas uzņēmuma *Agrotehnika* darbības sfēras ir lauksaimniecības tehnikas un automašīnu *Ford* rezerves daļu, akumulatoru, riepu, arī darba instrumentu, dārzkopības un lopkopības preču tirdzniecība. Nesen piedāvājumā iekļautas pārvietojamās mājas.

1992. gadā tas dibināts kā individuālais uzņēmums, bet 1994. gadā pārveidots par SIA *Agrotehnika*. Valdes priekšsēdis Arturs Cimoška stāsta, ka sākotnēji tirgota tikai lauksaimniecības tehnika un virziens neesot mainīts, tikai piedāvā-

jums nemitīgi paplašināts. Uzņēmums darbību sācis Kuldīgā, pašlaik ir deviņas filiāles citviet Latvijā. Pasūtīts tiekot centralizēti no Kuldīgas. Gadā apgrozījums ir ap pieciem miljoniem eiro. Svarīgākais pēdējos gados esot saglabāt stabilitāti. „Latvija ir maza valsts, cilvēku kļūst aizvien mazāk, bet konkurence lielāka. Paplašināties neredzam ekonomisku pamatojumu,” saka A.Cimoška. „Jādara tas, ko zinām. Strādājam pamatā ar mazajiem zemniekiem un uzņēmumiem. Bet nepieciešami lieli ieguldījumi. Darbā ar *dzelžiem* ir tādas detaļas,

ko kāds izvēlas tikai reizi vai divas gadā. Taču piedāvājumā tām jābūt, jo esam kā noliktava. Detaļas iepērkam savlaicīgi uz nākamo sezonu, lai būtu labākas cenas. Ja kas nepieciešams, varam to iedot ātri. Strādājam ar rūpnīcām – starpniekus izmantojam maz.”

Uzņēmumā ir ap 40 darbinieku, teju puse Kuldīgā. Kolektīvs esot saliedēts, kopš sākuma iedibināta tradīcija – ikgadējā balle. Reizēm tiekot rīkotas arī sporta spēles, ierasti esot svinēt darbinieku jubilejas. Uzņēmuma ilgtspējas un stipruma pamatā esot laba komanda.

Šogad iedzīvotāji varēja pretendēt pieteikt desmit kategorijās: *Ražotājs, Pakalpojums, Amatnieks, Tūrisma uzņēmējs, Skaistumkopšana, Debija, Ilgtspējīgākais uzņēmums, Mentors, Investīcija un Mecenāts*. Ar izvirzīto uzņēmumu īpašniekiem un darbiniekiem konkursa komisija tiekas klātienē.

Konkursu pašvaldība rīko sadarbībā ar Kurzemnieku, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Kurzemes reģiona nodaļu, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Kuldīgas nodaļu, Kuldīgā pārstāvēto banku filiālēm, finanšu institūciju *Altum* un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Kuldīgas biznesa inkubatoru.

Kafija, kas grauzdēta Kuldīgā

Uzņēmējs Klāvs Šlakorcins un Kuldīgas kafijas grauzdētava *Curonia* nominēta kategorijai *Tūrisma uzņēmējs*.

„Mans darbs ir cilvēkus izglītot, lai viņi pamazām spētu novērtēt kafijas garšas nianses un atklātu sev šo daudzveidīgo pasauli,” saka grauzdētavas *Curonia* saimnieks Klāvs Šlakorcins.

„Pagājušā gada otrajā pusē sākām kafiju grauzdēt un izplatīt. Esam vienīgie tādi ražotāji Kurzemē, kas strādā ar specializētu kafiju. No nulles esam izauguši līdz normālam apgrozījumam. Mūsu kafija nav komerciāla un nekad nebūs lielajos veikalos. Apmācām cilvēkus, kuri to tirgo, jo klientiem jāstāsta, kāpēc šī ir īpaša un kāpēc maksā dārgāk. Tas nav tikai tāpēc, ka tiek ražota Latvijā, bet gan tāpēc, ka ir specializēta, kas pēc Eiropas un Amerikas audzētāju reitingiem ieguvusi vairāk par 80 punktiem. Tai ir konkrēta izcelsmes valsts, saimniecība, šķirne, ir zināms, kādā augstumā tā augusi. Mēs strādājam ar pēdējā gada ražu. Pavisam drīz būs jaunā raža no Brazīlijas. Noliklavās neko neuzglabājam un gatavojam tikai pēc pasūtījuma. Tā vienmēr būs svaiga.”

LAI SAGLABĀTU DAUDZVEIDĪBU

„Kafijas audzēšanas kultūra ir sena, sākusies Etiopijā. Šķirņu ir ļoti daudz. Mēs tās atšķiram pēc tipiem: arabika, robusta un citas. Taču kafijas pasaule ir plaša. Mēs esam no tiem, kuri konkrētiem fermeriem palīdz pārdot izaudzēto un palīdzam viņu valstij attīstīties. Ilgus gadus visu lika vienā maisā, un tad ar laiku kafijas audzēšanai zūd kvalitāte. Lielie uzņēmumi veicina vienādošanu, jo viena saimniecība daudz kafijas nevar izaudzēt. Šis tirgus bija tik ļoti nospiests, ka nebija vairs izdevīgi kultivēt augstvērtīgas šķirnes, un tās pamazām sāka izzust. Tad sākās kustība par daudzveidības un mazo saimniecību saglabāšanu. Tas kļuva

iespējams, veidojoties tādām mazajām grauzdētavām kā mēs. Mani aizrāva tieši šī doma. Sāku mācīties un atklāju milzīgu pasauli.

Mums kafija nāk no konkrētām vietām Brazīlijā, Etiopijā un Kolumbijā. Piedāvājam piecus veidus. Tā ir nopērkama vai pagaršojama vismaz četrās vietās Kuldīgas novadā, veikalos *Balzamiko* un *Daba* tīklos, kafejnīcās, specializētos veikalos Rīgā un citur,” skaidro K.Šlakorcins.

MEISTARKLASES UN TŪRISTI

Šoreiz uzņēmums izvirzīts tūrisma kategorijā. Klāvs saka: „Tas noteikti tāpēc, ka uzņemam tūristus un stāstām par kafiju, par sevi. Reizēm te notiek meistarklases, kā kafiju pagatavot dažādos veidos un kā to baudīt. Rīt pieteikušies amerikāņi. Grauzdējam tikai vienu vai divas reizes nedēļā, bet gribam izaugt līdz tam, ka tas būtu jādara katru dienu. Vēl nav tik liela pieprasījuma. Pagaidām cenšos visu darīt pats, bet reizēm vajadzīgi palīgi.

Strādājam kopā ar Kuldīgas biznesa inkubatoru un caur šiem kanāliem mēģinām virzīties uz Somiju un Zviedriju, jo mūsu kafija ir īpaša un atbilst pasaules līmenim. Cilvēkiem tas ir nepierasti, un viņi to nezina vai nesaprot. Tāpēc vēl jo patīkamāk, ja klienti atgriežas un pie garšas pierod. Tas ir tāpat kā ar vīnu, par ko pirms 25 gadiem mums izpratnes nebija. Tagad šī kultūra jau attīstījusies, cilvēki atšķir nianses, sāk meklēt kaut ko konkrētu. Ceru, ka tā notiks arī ar kafiju.”

Īpašnieks Arturs Cimoška žūrijai stāsta par savu SIA *Agrotehnika*, kas konkursā izvirzīta kategorijā *Ilgtspējīgākais uzņēmums*.

Smilšu iela.

Starp trim parkiem

Smilšu iela (padomju gados – Pionieru iela) ir ļoti dažāda. No 1905. gada parka sākusies, tā ir klusa un, kā atzīst veikalnieki, ne pārāk laba tirdzniecībai. Tālāk jau to piečalo mūzikas skolas, Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas, kā arī tehnikuma audzēkņi. Pēdējie te gan dzīvo, gan caur Semināra parku steidz uz skolas ēku. Tad jau gar Estrādes parku pagrieziens uz pilsētas centru, kur gājēju un braucēju plūsma lielāka.

Inguna Spuleniece, Lāsma Reimane un Laila Liepiņa foto
(Turpinājums. Sākums 25. novembrī.)

Atgriezies mājās

Smilšu iela kopš 1945. gada nav iedomājama bez mūzikas skaņām un skolēniem, kuri ar dažādiem instrumentiem rokās steidzas uz mūzikas skolu. 1980. gadā skolai piešķirts novadnieka, komponista un pedagoga Ernesta Vīgnera vārds. No 1964. līdz 2018. gadam skolas vadība bija Marutas Rozītes rokās, bet šogad Kuldīgā atgriezās skolas absolvente Andra Zvejniece, kas stājās M. Rozītes vietā. Pēc Mūzikas akadēmijas beigšanas Andras darba gaitas vairākus gadus bijušas Rīgā, kur izveidoti dažādi mūzikas kolektīvi, diriģēti kori un strādāts par mūzikas pedagoģi. A. Zvejniece no pirmsākumiem bijusi klāt muzikālajā kolektīvā *Latvian Voices*, uzstājusies daudzviet pasaulē. „Es esmu atgriezies. Jūtos ļoti labi, it kā nekur vispār nebūtu aizbraukusi,” smaida Andra. Viņa atzīst, ka skolu, kurā pavadījusi daudzus gadus mācoties, pēc pārbūves vēl joprojām īsti nepārzinot: „No galvas nevaru pateikt, kura klase kur ir. Manā iekšējā redzē ir vecā skola. Lēnām pierodu.” Viņa atzīst, ka Smilšu ielas rajons viņai ir mīļš un mierīgs.

Valerijs Vasiļjevs, kas mūža lielu daļu nodzīvojis blakus mājā, atminas: „*Kurzemniekā* bija vairāki raksti par to, vai tagadējās mūzikas skolas ēkā ir bijusi pamatskola. Esmu aculiecinieks – pats tur mācījos no 1. līdz 4. klasei. Pēc tam – līdz 7. klasei tur, kur tagad bērnu un jauniešu centrs.”

Ar mīlestību pret visiem un viedumu

V. Vasiļjevs aicina ienākt viņa mammas Jeļizavetas Vasiļjevas gaišajā un mājīgajā dzīvoklītī. Smaidīga pretī nāk 98 gadus vecā saimniece, priecājas par negaidītajiem ciemiņiem un mudina apsēsties. Ienācējus apņem viņas izstarotais miers un mīlestība. Kad uzzināta tikai maza daļiņa viņas grūtajā mūžā piedzīvotā, vienlaikus redzot, cik viņa ir gaiša un atvērta, gribas noliekt galvu sirmās kundzes priekšā.

LABA DZĪVE

Dēls smejas, ka šajā mājā dzīvojot neilgi – tikai no 1948. gada. Kopš viņš apprecējies, dzīvojot citur, bet pēdējā laikā pie mammas nākot katru dienu – kā uz darbu. „Tas mans pienākums,” Valerijs nopietni saka. Bet mamma, jautāta, kā cilvēki dzīvo Smilšu ielā, atbild: „Es ļoti labi dzīvoju. Pensiju man divas reizes pielika, paldies par visu. Es veca, neko jaunu nepērku, kas man ir, ar to pietiek. Man ļoti patīk Inga Bērziņa, viņa ir tik sirsniģs cilvēks!” Personīgi tikusies ar novada domes priekšsēdi Jeļizavetas kundze nav, pasmejas, ka uz 100 gadu jubileju gaidīs ciemos. Arī kaimiņus kundze saslavē, par labiem sauktus, izstāsta, ka, pati būdama krieviete, vienmēr atrod kopīgu valodu ar dažādu tautību cilvēkiem. Kāda no kaimiņiem esot nedzirdīga, savukārt Jeļizavetas kundze nedzirdīgo valodu nezinot, tomēr bieži abas aprunājoties, kad kaimiņiene atnāk ciemos. Un viena otru saprotot.

LOPU VAGONĀ UZ LATVIJU

Dzimis Jeļizaveta Krievijā, Ļeņingradas (tagad – Sanktpēterburgas) apgabalā. Pati viņa to nestāsta, Valerijs no mātes atmiņām zina teikt, ka bērnība daudz bērnu ģimenē nav bijusi viegla. Māte vairāk lolojusi brāļus, bet Jeļizavetai iedots maizes riecens, un viņa izstumta no mājas ganos. Kara laikā strādājusi slimnīcā, kad vācieši ienākuši, kopā ar desmit citiem cilvēkiem nonākusi pie viņiem kalpībā – mazgājusi veļu. „Bet viņi man par darbu deva ēst,” kundze atkal saskata ko labu notikušajā. „Kad krievi sāka dzīt viņus projām, vācieši mūs gribēja vest uz Vāciju. Salika lopu vagonos, Valerijam tad bija mēnesis.” Par Valerija tēvu Jeļizaveta nerunā, bet dēls pastāsta, ka viņš bijis ārsts, kas arī nonācis vācu gūstā. Kad karavīri gājuši uzbrukumā, gūstekņi dzīti pa priekšu. Valerija tēvs kādā cīņā kritis.

Jeļizaveta Vasiļjeva: „Es ne no viena daudz neprasu. Man nevajag. Ka tik varu izdzīvot, tad man ir labi.”

Vilciens, kurā Jeļizaveta vesta, Latvijā bombardēts, tādēļ savanģotie sasēdināti mašīnās un atvesti līdz Kuldīgai. Tagadējā 2. vidusskolā izsēdināti. Tur gaidījuši tuvāko pagastu saimnieki. Sākumā izvēlējušies stiprākos kalpus, bet Jeļizaveta ar mazuli nonākusi Kabiles pagasta *Rimzātos*.

LINA PALAGS UN TĀUKU PODIŅŠ

„Saimniece bija ļoti laba,” atkal slavē J. Vasiļjeva. „Sākumā bijām pie vieniem saimniekiem, bet otrs – tāds Septe – dikti gribēja mani. Tur bija ģimene ar pieciem bērniem. Mani atdeva uz Šeptes mājām. Tur es dzīvoju divus gadus, kamēr karš beidzās. Saimniece man teica: „Tu man tik mīliņš!” Es tur darīju visu, ko man lika.” Valerijs papildina: mamma un viņš pie saimnieku galda sēdināti ēst, nav bijis slikti, tomēr par divu gadu darbu līdz dzīvē iedots viens lina palags un tauku podiņš. Bet mamma arī par to bijusi priecīga un tencinājusi.

Jautāta, kā latviešu valodu iemācījusies, Jeļizaveta teic: „Es neko nemācījos, es tāpat sāku runāt. Tolaik jauna biju. Tagad galva veca.”

Starp māti un dēlu valda sirsniģas un cieņas pilnas attiecības. Valerijs mudina mammu stāstīt atmiņas, tikai reizēm palīdzot kādu piemirstu vārdu atcerēties vai faktu palabot.

GAN KURINA, GAN TĪRA, GAN LODĒ

Pēckara Kuldīgā daudz vieglākas dienas nesākās. Pirmā māja, kur dzīvojuši, atradās Liepājas ielā, kur tagad veikals *Zīle* jeb citiem vēl par *Progresu* dēvējams. Tur bijusi veca mājiņa, kas nojaukta padomju gadu progresa vārdā. Divas ģimenes no laukiem tur iemitinātas. Viena aizbraukusi uz Baltkrieviju, bet Jeļizaveta prom braukt nav gribējusi. Sākumā strādājusi par kurinātāju blakus mājām – saimniecības preču veikalā Liepājas ielā (tagad tajā pārdod apģērbu), bijusi arī apkopēja. Valerijs atceras ogļu kaudzes, arī noliktavas ar lieliem vārtiem tur, kur padomju laikā uzcelta *Bērnus pasaule* (tagad ēkā ir ķīmiskā tīrītava *Irve* un dažādi veikaliņi). „Toreiz ļoti maz maksāja. Ko darīt? Viena sieviete teica: „Iesim *Vulkānā!*” Dēls papildina: „Līmju nodaļā pie preses strādāja. Ļoti smagā darbā. Tagad mammai rokas un pleci sāp. Gandrīz 30 gadu tur nostrādāja.” Jeļizaveta papildina, ka tas skaitījies smags un kaitīgs darbs, bet, pensijā ejot, to kaitīgumu neieskaitīja. „Teica, ka es tur krievu laikā strādāju, tādēļ nevarot skaitīt. Pensija bija maza, bet pēc tam – pielika. Un atkal labi.”

Valerijs zina teikt: „Mamma, lai mani un vēlāk dzimušo māsu izaudzinātu, mājās vēl piepelnījās, lodējot alumīnija traukus. Kā viņa to iemācījās, pat iedomāties nevaru.” Bērnu Jeļizaveta audzinājusi viena, kopā ar meitas tēvu bijusi vien neilgu laiku. Toties tagad daudz prieka esot no mazbērniem un mazmazbērniem, kuri visi ir Latvijā.

LAIMĪGO LEĻĻU STĀSTI

Viena no Ināras Liepas darinātajām lellēm.

„Šis ir ļoti laimīgas lelles, kas savā laikā mīlētas, lolotas, tieši tādēļ pārdzīvojušas īpašniekus un savu laimīgo dzīvi turpina mūsu izstādēs,” tā saka ceļojošā Leļļu mākslas muzeja saimniece un māksliniece INĀRA LIEPA. Izstāde *Kofermājiņu ceļojums Kuldīgas novada muzejā* būs skatāma līdz februāra vidum.

Leļļu mākslas muzeja īpašniece Ināra Liepa un vīrs Uldis pie Ināras darinātajām lellēm. Ekspozīciju *Kofermājiņu ceļojums* viņi veidojuši kopā.

I.Liepa saka: „Katrai lelei savs stāsts. Visus es nezinu, bet ir gadījies, ka cilvēks atnes kaut ko un saka: „Ziniet, tas man palicis mantojumā no vecmāmiņas senajiem radiem, kuri kādreiz dzīvojuši Pēterburgā, pēc tam pārcēlušies uz Rīgu.” Tādā veidā esmu laimīgi tikusi pie ļoti skaistām un vērtīgām lellēm, rotaļlietām, sadzīves priekšmetiem.”

DZĪVE KĀ BRĪNUMS

„Man visa dzīve ir kā brīnums! Nezinu, kāpēc liktenis savedis kopā ar lellēm. Bērniībā nespāņoju kļūt par tāda muzeja vadītāju vai veidot lelles, kaut gan man ļoti patika kaut ko veidot no dabas materiāliem.

Pirms ļoti daudziem gadiem bija iespēja nokļūt Ungārijā, kur suvenīru veikālā ieraudzīju veco laiku lelles. Tās tik ļoti iespaidoja, ka sāku interesēties.

Viss sākās ar ideju izveidot Rīgā rotaļlietu salonu *Paija*. Tā aizrāva arī Imantu Ziedoni un Ramonu Umbliju, kuri tolaik bija Kultūras fonda vadītāji un pie kuriem devāmies ar lūgumu palīdzēt. Azarts bija tik liels, ka 1990. vai 1991. gadā tapa pirmais salons pie Zviedru vārtiem.

Kad sāk par kaut ko interesēties, informācija sāk nākt. Tā manā dzīvē ienāca leļļu mākslas pasaule. Kad Latvijā sāka iepulst lētas ķīniešu rotaļlietas, salons vairs nevarēja pastāvēt, bet ideja par muzeju palika. Pirmo ierīkojām Leļļu teātra noliktavas telpā. Nākamais solis bija spīķeros, kas tagad ir populāri, bet tolaik vēl netika aizmantoti. Leļļu muzejs piesaistīja šim kvartālam uzmanību – nāca ļoti daudz cilvēku, sevišķi ārzemju tūristi. No turienes finansiālu iemeslu dēļ nācās aiziet. Pēc spīķeriem muzejam bija telpas Teātra ielā. Mums vienmēr ir tā – tikko izremontējam un skaisti iekārtojamies, mums jāaiziet. Bet es par to nebēdāju, jo katrs solis ir nevis atpakaļ, bet uz priekšu.”

GLĀBIŅŠ – CEĻOJOŠAIS MUZEJS

„Saprātu, ka pietiek mēģināt ierīkot muzeju. Kāpēc neizveidot ceļojošu ekspozīciju? Šī ideja bija glābiņš, kas atnāca, ar asarām acīs pakojot lelles koferos. Es fiziski izjutu to, ko jūt lelles, kurām atkal jāgaida sapaķotām. Tas ir skaistums, emocijas un atmiņas, ko nevar turēt kastē. Šī laimīgā ideja pavēra fantastiskas iespējas ceļot. Pirmo izstādi pēc muzeja aizvēršanas uztaisījām Melngalvju namā. Pateicoties tai, par mums uzzināja Igaunijas vēstniecība, kas uzaicināja uz turieni, tad devāmies uz Maskavu, tad uz daudzām Latvijas pilsētām, tad nāca Nīderlande un Vācija. Tā ceļojam.”

UNIKĀLS FESTIVĀLS

„Pēc profesijas esmu dizainere

interjeriste. Tas, ka manā īpašumā nonāca unikāla leļļu kolekcija un es lelles arī restaurēju, deva iespēju izpētīt, kas lācītim vēderā – kā senās lelles veidotas. Ar tām nav nemaz tik vienkārši, bet ir ārkārtīgi interesanti. Sāku apgūt leļļu mākslu. Esmu Maskavā mācījusies pie slaveniem leļļu māksliniekiem. Tālāk sākās pašizausme. Šobrīd internetā var atrast pilnīgi visu: tehnoloģiju, materiālus, meistarklases...

Radās ideja Rīgā rīkot Eiropas profesionālās leļļu mākslas festivālu. Pateicoties tam, ka man bijusi iespēja pabūt lielās izstādēs, biju pazīstama ar daudziem māksliniekiem. Uzdrošinājāmie rīkot pirmo festivālu ar domu: ja māksliniekiem patiks, viņi brauks vēl. Man bija svarīgi divi noteikumi: aicināt tikai profesio-

nāļus un izdarīt pēc iespējas labāk, lai mākslinieki pēc tam lūgtos, lai aicina atkal. Viss izdevās.

„Skaistumu, emocijas un atmiņas nevar turēt kastē.”

Nākamgad no 24. līdz 27. septembrim Dzelzceļa muzejā notiks sestais festivāls. Tāda otra pasaulē nav. Katrs festivāls ir liels notikums, jo pie mums atbrauc vislabākie. Ir ne tikai izstāde, bet arī plaša kultūras programma: glezniecība, grafika, dizains, koncerti, konferences, meistarklases, tikšanās ar māksliniekiem.

Dodam viesiem iespēju iepazīt gan Rīgu, gan pārējo Latviju, pa-

rādot labāko.

Kuldīga ir mazliet par tālu, bet te pirms daudziem gadiem bijis pasaules leļļu mākslas guru Idžejš Teilors. Viņš par pilsētu bija pilnīgā sajūsmā! Vēl vairāk: kaut kas viņam te atgādināja bērniību – staigāja kluss un pārņemts. Emocijas bija tik spēcīgas! Viņš vēl ilgi Kuldīgu pieminēja vēstulēs.”

KĀ LABĀ FEJA

Katrai lelei ir sava dvēsele un raksturs. Ināra atklāj: „Esmu emocionāla, tāpēc ļoti jūtu labās un sliktās lietas. Mūsu kolekcijā nevienas sliktas lietas nav. Ir tādas lelles, kuras ir mazliet bēdīgas, bet sliktas noteikti ne. Jebkurā ģimenē bijuši gaišāki un tumšāki brīži. Ir tādi bērni, kuri piedzimuši laimīgi un ļoti loloti, citiem ar ģimeni nav paveicies, bet varbūt mīļais lācis vai lelle bijusi tā labā feja, kas devusi mierinājumu un patvērumu. Esmu bieži dzirdējusi, ka rotaļlieta bijusi glābiņš.”

„KULDĪGA, LŪDZU!”

Māksliniece savu kolekciju tomēr labprāt iekārtotu kā pastāvīgu ekspozīciju kādā Latvijas pilsētā: „Es patiešām vēros pie Kuldīgas cilvēkiem, ka labprāt to darītu šeit. Katrā sevi cienošā Eiropas pilsētā šāds muzejs ir, un visi ir ļoti iecienīti, jo tajos kaut ko atrod jebkura vecuma cilvēki. Londonā Bērniības muzejs ir viens no apmeklētākajiem. Tartu muzejam piešķirta jau ceturrtā māja. Kuldīga, lūdzu, esmu atvērta piedāvājumam! Ar mūsu lielo pieredzi un bagātīgo krājumu tas varētu būt Latvijas skaistākais muzejs. Ceļot ir skaisti, tomēr izstāžu starplaikos koferi stāv noliktavā. Gribru, lai to visu kāds redz. Pati labprāt nodarbotos ar savām radošajām iecerēm, kas pa šo laiku sakrājušās un nav īstenotas.”

Iveta Grīniņa
Lāsmas Reimanes foto

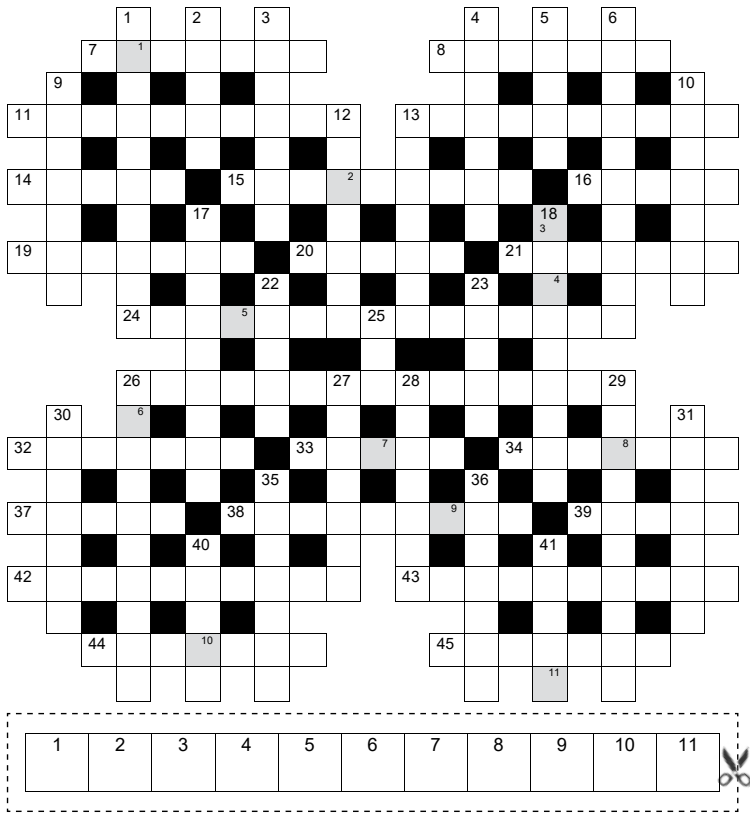
„Katrā koferiņā ir daudz nieciņu, bet katram ir nozīme. Kad veidoju kompozīciju, bija svarīgi veidot stāstu atbilstoši laikmetam. Piemēram, telpiskās apsvēkumu kartītes – tām otrajā pusē ir 19. gadsimta beigās kaligrāfiskā rokkrakstā rakstīti mīlas pantīņi. Katru lietiņu var pētīt un izbaudīt. Katru koferiņā veidojam kopā ar manu vīru Uldi, kuram esmu pateicīga, jo te ir daudz viņa darba un ideju.”

„Šis lācis pabijis Sibīrijā, viņam mugurā saimnieces pirmais krekliņš. Bet viņš nav bēdīgs, jo, tik ļoti nomīļots un salāpīts, tomēr nonācis līdz mūsdienām un tagad sēž te bezgala laimīgs. Baltais auduma eņģelis ir Imanta Ziedoņa dāvināts, un to uztveru kā mūsu muzeja sargeņģeli. Imantam to uzdāvinājusi kāda Amerikā dzīvojoša latvietē. Mazo zaķīti nopirku kādā piparbodītē. Viņš bija nošņurcis un netīrs. Mazgāju, tīrīju un sajutu, ka punci kaut kas ir. Tur bija neliela, cieta aploksnīte ar kaut kādiem sariem. Ej nu saziņi, kas tas ir! Lietas ar noslēpumu pie mums nonāk bieži.”

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Sandra Vilsons.

Risinājumu gaidām līdz 11. decembrim.

Horizontāli: 7. Kalnu auns ar ļoti lieliem ragiem. 8. Portjera. 11. Cirka mākslas žanrs. 13. Debess jums, izplatījums. 14. Nopļauta un izžāvēta zāle lopbarībai. 15. Seno laiku ierocis – āva, cirvis garā kātā. 16. Latviešu motosporta leģenda, pasaules čempions (1931–2009). 19. Trauki zupas pasniegšanai galdā. 20. Balsts. 21. Nīderlandiešu jūrasbraucējs, navigators (dz. apmēram 1550–1597), kura vārdā nosaukta Ziemeļu Ledus okeānam piederīga jūra ziemeļos no Norvēģijas. 24. Vielas triju fizisku stāvokļu kopnosaukums. 26. Policijas pārvaldes vadītājs ASV. 32. Balva, apbalvojums. 33. Plekstveidīgo kārtas zivis. 34. Atbrīvot. 37. Izcila bijusi latviešu Dailes teātra aktrise (1914–1997). 38. Celtne, kur ir daudz sarežģītu eju. 39. Balti mācītāju amattēpi. 42. Kāda cilvēka dzīves apraksts. 43. Pirkstu izvietojums mūzikas instrumentu spēlē. 44. Izstarotājs. 45. Nogrieznis, kas savieno trijstūra virsotni ar pretējās malas viduspunktu.

Vertikāli: 1. Viegls divmastu kuģis. 2. Produktu pirms cepšanas apviļāt miltos vai rīvmaizē un olā. 3. Atgremotāji zīdītāji ar ļoti garu kaklu. 4. Viens no sengrieķu dievietes Afroditēs vārdiem. 5. Neredzīgas. 6. Lietas. 9. Veidnes metāla izstrādājumu liešanai. 10. Kazaku ciemats. 12. Apcietināt. 13. Nomāt kuģi kravas pārvadāšanai. 17. Viegļprātīgs, tāds, kas nenopietni pilda pienākumus. 18. Veclaiku lielgabals, kas šāva ar svina šāviņiem. 22. Sīknaudas vienība Izraēlā. 23. Lietuviešu komponists, kordiriģents (1908–1971). 25. Kaisīt zemē, augsnē (sēklu). 26. Nenovīdīgums. 27. Kuģniecības zinātne. 28. Latviešu aktrise (1898–1967). 29. Šarlaks – akūta infekcijas slimība. 30. Sauss auglis, daudzsēklu veronis. 31. Liela karakuģu vienība. 35. Izturēšanās; uzvedības, runas veids. 36. Ierīce audumu aušanai. 40. Reize, rinda. 41. Dokumentu kopums par kādu jautājumu.

Pareizā atbilde: AUSTRALOPITEKS (izmiris cilvēkpērtiķis *Australopithecus*, kuram ir gan cilvēka, gan pērtiķa pazīmes).

Atbildes. **Horizontāli:** 1. Gaoļans. 5. Oberons. 9. Stende. 11. Alkovs. 12. Kornets. 13. Ambra. 17. Spars. 19. Karmīns. 20. Renete. 21. Ehidna. 24. Ksilīts. 26. Paksa. 27. Astra. 31. Kubisms. 33. Bolero. 34. Endēmi. 35. Ripulis. 36. Valensa. **Vertikāli:** 2. Autisms. 3. Ļana. 4. Nieks. 6. Brase. 7. Rīks. 8. Navarra. 10. Enigma. 14. Rakelis. 15. Kaktuss. 16. Anahita. 18. Pannuss. 22. Klanis. 23. Ravioli. 25. Triumfs. 28. Skoki. 29. Asena. 30. Meru. 32. Odze.

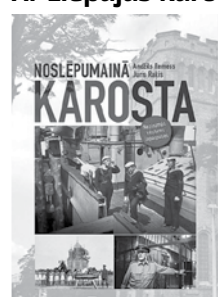
Pareizi atbildējuši: Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Velta Višņevska, Ojārs Silkans. Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemietiet redakcijas vēstulju kastītē!

KULDĪGAS BIBLIOTĒKĀ

Ar Liepājas Karostas klātbūtnes izjūtu

Andžils Remess. *Noslēpumainā Karosta: nezināmās vēstures lapaspuses*. Latvijai ir sava senā militārā pilsētiņa – Liepājas Karosta, kuras leģendas ir dzīvas un vilinošas joprojām. Krievu caru izlolota, neatkarīgās Latvijas apgādātā un padomju laikos slēgta, tā kļuvusi par noslēpumu glabātavu vairākiem gadsimtiem. Tieši šeit esot radies matrožu teiciens „Zēni, zupā tārpi!” un sākusies Somijas neatkarība, Karostā varonīgs kapteinis varējis atļauties ar zemūdeni atvest trofejas limuzīnu.

MANS MĀJDZĪVNIKS

Draudzīgs, bet ar raksturu

„Medībās kā medību suns, mājās – kā mīlulis,” tā par Bavārijas asinspēdu dzinējsuni saka Ilva Damberga un stāsta, kas šīs šķirnes pārstāvjiem piemīt.

Ilva Damberga ar draugu Edvardu un Darko pagājušajos Ziemassvētkos.

MĀJĀS ATVED LIETUVIETI

Ilva kopā ar draugu Edvardu par suni bija domājuši, bet nav cerējuši, ka pie tā tiks tik ātri: „Drauga māsa gribēja sunīti un meklēja labradoru, un no suņu audzētājiem nejausi uzzinājām, ka Lietuvā piedzimuši Bavārijas asinspēdu dzinējsuņi. Draugs sen tādu gribēja. Tā tikām pie Darko. Sākumā smējāmies, ka tas nesaprātis latviešu valodu. Tagad Darko ir gadu un četrus mēnešus vecs. Mājās ir lielāka dzīvība, un nav bijusi neviena diena, kad nožēlotu, ka to paņēmām.”

Par suņa īpašībām Ilva saka: „Ļoti, ļoti spītīgs. Edvardam iet nedaudz vieglāk, jo viņš ir tas īstais saimnieks. Lai saņemtu pirmās dresūras, viņš ar Darko brauca uz suņu skolu Talsos. Neesam ilgāku laiku tur bijuši, bet visu iemācīto Darko atceras, prot izpildīt dažādas komandas. Vienīgi jāatceras, ka šie suņi ir spītīgi: ja kaut ko negribēs darīt, tad nedarīs.”

SUNIM VAJAG IZSKRIETIES

„Pagājušajā ziemā Darko īsti netika ņemts medībās ar dzinējiem, bet tagad gandrīz katru sestdienu tur dodas kopā ar Edvardu. Lielas pieredzes vēl tam nav, bet instinkts ir. Kad ierauga, ka Edvards uzvilcis medību tērpu, tad ir lielie prieki,” stāsta Ilva.

Viņa uzskata, ka katram jāizvērtē, kādu suni ņemt: „Darko ir ļoti enerģisks, un šīs šķirnes suņus paņemt vienkārši kā mājas mīluli nevar, jo tie ir medību suņi, tiem vajag izskrieties, izārdīties. Ja vienu dienu suns nav varējis to kārtīgi izdarīt, to var ļoti labi redzēt.

Sākumā vienu mājās to neatstājām, jo šķita, ka ļoti pārdzīvos, tāpēc, ja vajadzēja kaut kur aizbraukt, atstājām pie drauga vecākiem. Vasarā pirmo reizi atstājām vienu, un bija uztraukums, ka kaut ko sagrauzīs, tomēr Darko ir ļoti mierīgs. Nav jāuztraucas, ka kaut kas tiks sagāzts vai sagrauzts.

Es nevaru iedomāties, ka tas pēkšņi varētu kādam uzbrukt, tomēr suņu skolā mums stāstīja: kucēns pieņem visus, bet, kad ir paaudzies, sāk cilvēkus šķirot, un katrs tam nevarēs pieiet. To arī redzam – svešiem cilvēkiem Darko neiet klāt. Tas tomēr ir dzīvnieks, un jāuzvedas tā, lai visiem droši. Suns ir ļoti spēcīgs un spēlējoties vēl neizjūt savu spēku. Ja man būtu jāiet ar to pavadā, nezinu, vai varētu noturēt, ja tas kaut ko ieraudzītu un sāktu skriet.

Arī agrāk man bijuši dzīvnieki. Dzīvojam Rēdā, un mums gar māju ir teritorija, pa kuru suns var brīvi skriet, tomēr vienmēr to uzraugām. Es nevaru iedomāties, kā būtu ar Darko dzīvot pilnībā, kur nebūtu vietas, lai kārtīgi izskrietos.”

SPĒĻMANTIŅAS IZNĪCINA

„Sunim patīk sadīrāt spēļmantiņas. Ja ciemiņi kādu atved, pēc pusstundas tā ir sadīrāta mazos gabaliņos. Visas mantiņas iznīcinātas... Vienīgais lielais nedarbs bija tas, ka drauga vecāki atbrauca no veikala, atstāja desu maisiņā, paši izskrēja līdz mašīnai, un pa to laiku Darko desu apgrauza. Bet priecājāmies, ka nav sabojājis ne apavus, ne mēbeles. Bijām stingri noteikuši, ka dīvanā suns nedrīkstēs kāpt. Guļamistabā viņš nenāk, bet katru rītu ieraugām, ka dīvanā atkal guļ. To viņš dara slepeni, jo parasti ielien tikai tad, kad esam jau aizmiguši. Tomēr katru dienu Darko sagādā prieku brīžus. Suns ir draudzīgs un skaists, daudzi pat neiedomājas, ka tas patiesībā ir medību suns,” stāsta Ilva.

Bavārijas asinspēdu dzinējsuņi ir aktīvi, un tiem ir mednieka instinkts.

ILVA DAMBERGA IESAKA:

- ♦ izvērtēt visus apstākļus pirms tam, kad suns tiek ievests mājās,
- ♦ atrast savam dzīvesveidam piemērotāko šķirni,
- ♦ rūpēties un būt atbildīgiem.

AR ATBILDĪBU

Jebkuram sunim vajadzīga laba barība, bet šķirnes suņiem īpaši. „Dodam sauso barību. Galvenais, lai uzturs ir pilnvērtīgs. Pārsteigums bija tas, ka dzerot Darko ļoti šļakstās un tad viss ir slapjš. Kad suns noguris, acis tam kļūst nogurušas un sarkanā.

Mums kā suņa saimniekiem atbildība ir, bet tādai jābūt pret visiem dzīvniekiem, un nedrīkst tos atstāt vienus. Ja kaut kur ilgāk jāaizbrauc, vienmēr sarunājam, kur suni atstāt. Parasti mums palīdz Edvarda vecāki.”

Lāsma Reimane
Ilvas Dambergas arhīva foto

VALODNIEKS

Kurzemnieka konkursā tiek publicēti izteicieni un jēdzieni. Precīzāko skaidrojumu autori (var pievienot arī piemēru pilnā teikumā) ik pēc trim mēnešiem saņems balviņu.

Ko nozīmē teiciens deputāts – tautas kalps? Kā tas radies?

Atbildes līdz 11. decembra 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv!

Atbilde

Ingars Neimanis skaidro: „Teicienu viņa zvaigzne ir norietējusi (tieši tā vai mazliet citādi) lieto jeb saka par kādu cilvēku tad, kad to ir atstājusi veiksmē, viņš vai viņa zaudējuši slavu, popularitāti. Bieži tā saka par sportistiem, aktieriem, dziedātājiem, politiķiem utt. Šis teiciens nāk no sendienām, kad ticēja, ka cilvēka likteni nosaka zvaigznes. Romiešu rakstnieks Plīnijs rakstīja, ka pēc zvaigznes spožuma var spriest par cilvēka likteni: bagātnieku zvaigznes mirzd spoži, nabagu zvaigznes ir maziņas, bet slimnieku zvaigznes ir pavisam blāvas. *Sporta Avīzē* rubrikā par basketbolu 2012. gada 15. maijā bija lasāms Raimonda Rudzāta raksts *Norietējušās zvaigznes*.”

Kā kādreiz Kuldīgas avīzē gājis

Žurnālists Andris Grīnbergs Kuldīgā avīzē strādājis no 1962. līdz 1969. gadam. Šogad iznākusi viņa grāmata *Kustina dzīvi. 60 gadi žurnālista ceļos un neceļos*, bet jau top nākamā, kurā vieta atvēlēta arī darba epizodēm Kuldīgā. Dažus atmiņu stāstus no topošās grāmatas ar autora laipnu atļauju publicējam.

AIZIET LĪDZ KOPOTAJIEM RAKSTIEM

Ar svaiga vēja pūsmu klāt nākamais redaktors Valdis Bajārs. Uzreiz pasviež saukli: „Viss ir iespējams!” Gandrīz vai ļauj katram nākt un iet, kad grib, galvenais, lai būtu laikā nodoti iekšējie raksti un informācija. Savien padotajiem ik pa laikam pasviež interesantas idejas, lai publikācijās būtu skartas agrāk necilātās tēmas. Īpaši vaļīgāk grožus palaiž kultūras laukā.

Tas lielā mērā saistīts ar Vijas Artmanes, Ēvalda Valtera, Pētera Pētersona un Voldemāra Sauleskalna personību. Jo, raugi, Valters un Sauleskalns ik pa laikam ierodas Kuldīgā – viņus ar šo pilsētu saista saknes. Savukārt ar Artmani un Pētersonu ir netieša saikne, lai arī stipra pietiekami. Kuldīgas avīzes kultūras druzas aprūpētāja Valija Grundmane ir dramaturģe. Viņas lugu *Osvalda Dukāta portrets* režisors Pēteris Pētersons iestudējis Dailes teātrī, vienu no lomām tēlo Artmane.

Vai kāds brīnums, ka redaktoram

atvērziens plašāks? Un vai tad viņam vien? Visiem redakcijas darbiniekiem.

Man spārnus sakustina arī tas, ka Valija Grundmane pēckara gados bijusi aktrise Latgales Drāmas teātrī. Īpaši tāpēc, ka arī pats izmēģinu roku lugu rakstīšanā un reizēm iejutos kādā lugas varoņa lomā.

Nemaz neesmu pārsteigts, kad Valdis Bajārs deviņdesmitajos gados kļūst pazīstams kā grāmatizdevējs. Viņš Saldū vada apgādu *Signe*.

Un tad kādu dienu iesaucos: „Cik tā pasaule maziņa!”

Iemesls gaužam vienkāršs. Kur ir Saldus, un kur ir Jēkabpils? Bet no abām pilsētām mēs saskrienamies vesela buķete!

1997. gadā *Signe* izdod *Sēlijas grāmatu*. Autors ir saldenieks Valdemārs Ancītis, kas bieži ciemojas Jēkabpilī. Grāmatas redaktors ir Valdis Bajārs, korektore – Zenta Bajāre, ar kuru arī kopā strādāts Kuldīgā. Un grāmatas māksliniece ir Aina Karlsonē no Jēkabpils.

Sēlijas grāmatas nobeigumā par

atbalstu tās izdošanā pateicība izteikta vairākiem jēkabpīliešiem – Ainai Karlsonēi, Margai Kiršbergai, Lūcijai Ūzānei, Dzidrai Lapiņai un citiem, arī man.

Valdis Bajārs ar plašu atvērzienu – trešā elpa viņa vecajam principam „Viss ir iespējams!” – sāk izdot kopotos rakstus. Izvēle kritusi uz vienu no dižajiem sēļiem – Aleksandru Grīnu. Tiesa, dienasgaismu ierauga tikai pirmie sējumi. Finansiālais spiediens pārāk liels.

Toties *Senču kalendārs* iznāk gadiem ilgi. Arī tam redaktors ir saldenieks Valdis Bajārs un vizuālā tēla autore – jēkabpiliete Aina Karlsonē.

Pēc gadiem kādā *Lauku Avīzes* dienā – šajos pasākumos vienmēr neiztrūkstošā ir grāmatu izdevēji ar savu daudzpusīgo piedāvājumu – pretī nāk smaidošais Valdis Bajārs. Uzreiz atceros viņa teicienu „Viss ir iespējams!” un ar humoru provocēju: „Nu ko, kārtā Bajāra kopotajiem rakstiem?” Viņš tāpat pretī: „Vispirms tavējiem!”

NO PRESES VĒSTURES

Kad žurnālists atdod savas drēbes

Kuldīdznieks Valdis Dadzis, izlasījis agrākā mūspuses žurnālista Andra Grīnberga atmiņas, uz redakciju atnesa 1964. gada *Padomju Dzimtenes* lappusi ar savu fotogrāfiju. Bet stāsts ir par to, cik attapīgs bijis žurnālists.

V. Dadzis atceras: „Es biju tikko atgriezies no armijas, dzīvoju Ēdolē, atnācu pie Grīnberga uz *Padomju Dzimteni* uz interviju. Tā bija saistīta ar *Padomju*

Latvijas 24. gadadienu, un arī man bija 24 gadi. Grīnbergs paskatījās uz manām darba drēbēm un teica: „Vajadzētu kaut ko solidāku.” Es atbildēju, ka tas nav tik vienkārši – jābrauc uz Ēdoli. Tātad to varēs tikai rīt. Viņš teica, ka vajagot šodien. Paskatījās uz sevi, uz mani un teica: „Visu nost!” Es uzģērbu viņa kreklu, kaklasaiti un žaketi, un viņš puspliks mani tādu nofotografēja. Piecu minūšu laikā viss bija nokārtots.”

Kopš 1992. gada V. Dadzis dzīvo Kuldīgā, visus gadus nostrādājis *Lauktehnikā*. Reiz savā pastkastītē atradis šo avīzi: „Jau biju aizmirsis. Kāds 41 gadu to bija glabājis.”

Iveta Grīniņa, Alberta Dintera foto

Kuldīdznieks Valdis Dadzis ar izgriezumu no 1964. gada *Padomju Dzimtenes*, kurā viņa fotogrāfija tapusi tā, kā nevienam pat prātā nevar ienākt.

PIRMS 20 GADIEM UN TAGAD

Atgriešanās pie šaha

Pirms 20 gadiem *Kurzemniekā* bija intervija ar jubilāri Lindu Krūmiņu, kurai tolaik bija 15 gadu. Visa saruna par šahu, jo Linda spēlēja Latvijas, Eiropas un pasaules čempionātos. Šogad 16. decembrī viņai būs 35.

„Esmu satikusi daudz interesantu, radošu cilvēku, kuri kļuvuši par draugiem vai paziņām un kuri noteikti mani pozitīvi ietekmējuši. Cilvēks gadu gaitā mainās, saprot, ko īsti vēlas, ko ne, skaidrāk spēj formulēt mērķus un centienus, zina, ar kādiem cilvēkiem grib satikties. Jaunībā tas nav tik būtiski, bet tagad skaidri zinu, kādus cilvēkus gribu redzēt sev apkārt, un no sava viedokļa nekautrējos.”

UZ RĪGU!

„Interesanti, ka, beidzot Viļa Plūdoņa Kuldīgas ģimnāziju, pārtraucu spēlēt šahu. Vienmēr

esmu zinājusi, ka dzīvošu Rīgā. Kuldīga man ir mīļa, vecāki te dzīvo joprojām, bet es jūtos kā ciemiņš. Nekad sevi neesmu varējusi iedomāties mazpilsētā. Iestājos Latvijas Universitātes Filozofijas fakultātē, bet 2. kursā mācīties pārtraucu. Vienlaikus sāku strādāt *Kolonnas* skaistumkopšanas salonā, kas vēl aizvien ir mana darbavieta.

Kad man bija 22 gadi, satiku dzīvesbiedru. Esam kopā jau 11 gadus. 23 gados piedzima dēliņš Markuss, uz laiku atgriezāmies Kuldīgā, jo ar maziem bērniem ir ērti dzīvot mazpilsētā. Tomēr ātri vien atkal aizbraucām uz Rīgu, jo mani saista lielpilsētas ritms.

Skaistumkopšanas salonā esmu administratore. Neesmu karjeras cilvēks, un man šis darbs patīk. Daudz jākomunicē ar cilvēkiem, taču tas nav ļoti radoši. Ilgāk strādājot, tomēr rodas vēlētāšanās kaut ko mainīt. Tāpēc biju paņē-

Pēc atgriešanās šahā 2017. gadā Linda Krūmiņa kļuva par Latvijas čempioni.

musi trīs gadu pauzi.”

NE TIKAI VAĻASPRIEKŠ VIEN

„Markuss sāka iet skolā, un nolēmu vairāk pievērsties viņam. Tas bija vajadzīgs dēlam, bet reizē nejausi atgriezies šahā. Saprā-

MININTERVIJA AR JUBILĀRI

“Man ļoti patīk spēlēt šahu!”

Linda mācās V. Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijā 9. klasē, viņas vaļasprieks jau vairākus gadus ir šahs. Vēl Lindai patīk nodarboties ar aerobiku. Kā pati saka – vajadzīga arī fiziskā slodze, nevar jau visu laiku sēdēt pie galda un spēlēt. “Sacensības pie galda nosēdēt iznāk gandrīz visu dienu, tāpat katru dienu divas stundas trenējos šaha skolā,” saka Linda.

Bet šahu spēlēt Lindai iemācījies tētis, no septiņu gadu vecuma meitene sākusī trenēties nopietni un jau pēc gada piedalījies pasaules čempionātā. Vēlāk jau regulāri spēlējusi gan Latvijas, gan pasaules, gan arī Eiropas čempionātos. “Man šahu ļoti patīk spēlēt. Saka, ka šahistiem labi padodas matemātika, bet par sevi to nevaru teikt. Visinteresantākie ir braucieni uz ārzemēm – tad var savām acīm skatīt vietas, kas redzētas filmās vai par kurām biju lasījusi,” stāsta Linda.

Jubilāre atzīst, ka šahu spēlēt nav viegli. Un, tikai piedaloties turnīros, var

16. decembrī 15 gadu jubileja – kuldīdzniecei Lindai Krūmiņai!

Kuldīdzniece Linda Krūmiņa *Kurzemniekā* pirms 20 gadiem.

tu, ka iemaņas nav zudušas, un sāku trenēties. 2017. gadā kļuva par Latvijas čempioni un iekļuva viešviešu izlasē, ar kuru biju šaha olimpiādē Gruzijā. Tā manā dzīvē ik pa laikam notiek kaut kas interesants.

Atgriešanās netika plānota, bet sapratu, ka šahs tiešām ir sirdslīdētā. Mācu to Rīgas 49. vidus-

skolas 1. klasē un arī kādā privātā klubā, kur to apgūst pavisam mazi bērni. Pati piedalos turnīros. Septembrī atgriezies arī *Kolonnā*. Man svarīgi saglabāt saikni ar šaha vidi, un tā turpmāk būs neatņemama manas dzīves daļa.”

Iveta Grīniņa
Lindas Krūmiņas arhīva foto

KULDĪGAS AVĪZĒS

No Ēdoles

Mūsu pagastā kopš seniem laikiem pastāv kāda nelāga paraža – tā sauktā *meitās iešana*. Tā notiek tādejādi, ka kādā vakarā saiet kopā pāra puīšu un dodas tad uz otrām mājām, kur tiem piebiedrojas citi puīši, un tad visi iet tālāk. Tā ar laiku salasās prāvs bars puīšu, kuri iegriežas mājās, kur salasījūs arī meitas, un pie līdzpaņemto harmoniku skaņām tad iet valā lēkšana, ķerstišanās utt. Daudzi saimnieki tur par pienākumu šos nakts staigājus pacienāt ar pašdarītu alu, netrūkst vietām arī šnabiša.

Kuldīgas Vēstnesis pirms 110 gadiem

Īvandē

1. decembrī Īvandē Lauksaimniecības mašīnu koplietošanas biedrība *Saule* sarīkoja savus gadskārtējos rudens svētkus. Koncerta programmā bija uzņemtas jaunākās kompozīcijas, kuras izpildīja vietējais stīgu orķestrs Šetlera kunga vadībā. Pēc koncerta un referāta *Lauksaimniecības pacelšana* lūgtie viesi tika aicināti uz kopmielastu, kurā ņēma dalību vairāk kā simts dalībnieku.

Kuldīgas Vēstnesis pirms 90 gadiem

Kuldīgas tūku fabrikā

Kuldīgas tūku fabrikas strādnieki, inžinier tehniskie darbinieki un kalpotāji savās cechu un nodaļu sanāksmēs nolēmuši par godu biedra J.V. Staļina 70. dzimšanas dienai šā gada 4. ceturksņa ražošanas plānu veikt par 10 dienām ātrāk – līdz 21. decembrim. Fabrikas labākā audēju brigāde brigadier a. Korecka vadībā savās saistībās apņēmusies dienas ražošanas uzdevumu izpildīt vismaz par 110 procentiem.

Padomju Dzimtene pirms 70 gadiem

Gandarījums, ka pacients izveseļojas

Kuldīgas slimnīcas ķirurgs AGNIS ĻUĻĒNS saņēmis Veselības ministrijas pateicības rakstu par profesionālu un godprātīgu ārsta pienākumu pildīšanu.

9. decembrī aprit tieši desmit gadu, kopš viņš strādā Kuldīgas slimnīcā, kurp piecas sešas reizes nedēļā mēro ceļu no mājām Saldū. Viņš pacientus pieņem un operē arī Saldū un Talsos. Nedēļā reizēm iznākot nobraukt 600–700 kilometru. Par profesijas moto viņš saka: „Censties pacientu ārstēt tā, kā tu gribētu, lai ārstē tevi – pēc iespējas labāk.” Tik vienkārši.

IZVĒLE JAU BĒRNUDĀRZĀ

A.Ļuļēns nāk no mediķu ģimenes. Tēvs ir neirologs Jelgavas slimnīcā, jaunākais brālis – neiroķirurgs Stradiņa slimnīcā Rīgā. Vai tiešām tie ir vecāki, kuri tik ļoti ietekmē bērnu dzīves ceļa izvēli? Agnis stāsta: „Vecāki atceras, ka jau bērnudārzā esmu zinājis – būšu ārsts. Vēl īsti nebiju ne slimnīcu redzējis, ne ko... Nezinu, no kā tas varētu būt, jo bērnbā neesmu dzīvojis pa tēva darbavietu. Kad biju lielāks, reizēm esmu vizītēs līdz braucis, bet tas jau bija skolas laikā. Tā īsti šis lēmums nobrieda vidusskolas pēdējās klasēs. Par sanitāru piestrādāt un slimnīcas ikdienu iepazīt sāku studiju laikā.”

Agnis atklāj, ka otra augstskola, kurā iesniedzis dokumentus, bijusi Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Ja nu neizdotos tikt Medicīnas akadēmijā, lai gads netiktu izniekots velti, viņš bijis gatavs studēt pārtikas tehnoloģiju. Par laimi, rezerves variants izrādījies nevajadzīgs.

Savukārt izvēle par labu ķirurģijai izdarīta sestajā kursā: „Tad jau ir izieti cikli pa visām specialitātēm un kļuva skaidrs, ka vēlos ķirurģiju. Pirmkārt – vairāk darbošanās, otrkārt – ātri redz rezultātu. Varbūt mazliet lielāks risks, bet tas ir jebkurā medicīnas nozarē.”

LIELĀKAS IESPĒJAS ĀRPUS RĪGAS

Par ķirurgu patstāvīgi A.Ļuļēns strādā kopš 2005. gada, kad arī atnācis uz Kurzemi. Pirmā darbavietā pēc augstskolas un vieta, kur izieta rezidentūra, bijusi Rīgas 1. slimnīca: „Rīgā vietas īsti nebija – piedāvāja tikai dežūrķirurga vietu, tāpēc pieņēmu Saldus slimnīcas uzaicinājumu. Pēc četriem gadiem to likvidēja, tad pamazām sāku strādāt Kuldīgā.”

Par paraugu profesijā un darbaudzinātāju viņš nosauc ķirurgu, Rīgas 1. slimnīcas bijušās 11. nodaļas vadītāju Gundaru Forstmani: „Viņš iemācīja gan ķirurģiju,

„Tas, kas cilvēkus medicīnā notur, ir labs rezultāts. Sevišķi tad, ja gadījums bijis sarežģīts, bet pacients izveseļojas un aiziet mājās. Ideāli!”

Šo līdaku Agnis noķēris kādā diņķī Saldus novadā.

gan attieksmi pret profesiju.”

Agnis atceras arī savu pirmo – apendicīta – operāciju. Tā pagājusi diezgan drudzaini. Ir dzirdēts, ka Rīgā lielajās klīnikās jaunie ārsti ne vienmēr var tikt pie iespējas operēt pašiem. Reizēm paiet ilgs laiks, stāvot vecākajam kolēģim aiz muguras un skatoties. A.Ļuļēns atzīst: „Tur tiešām ir grūti, liela konkurence, kamēr starp profesoriem jauns ārsts var sākt kaut ko darīt. Protams, ārpus Rīgas slimnīcās var ātrāk tikt pie operēšanas, bet arī te var stāvēt stūrītī un baidīties nostāties pie galda. Tas atkarīgs no katra paša. Es tiešām nenožēloju, ka atnācu

uz laukiem. Sākumā negribēju. Bija doma par Jelgavu, kur esmu dzimis un audzis, bet mani pierunāja. Viss ļoti labi iegrozījās.”

LAI BŪTU DROŠA ROKA

Ārstiem slodze ir liela, darba daudz, un gadās noguruma brīži, taču Agnis tos neizjūtot, jākoncentrējas katru reizi. Arī ķirurgam tāpat kā māksliniekam svarīgi kustības iestrādāt, lai roka un acs būtu pieradusi un droša. A.Ļuļēns tam piekrīt: „Pamatlietas vai standarta operācijas ir pēc viena algoritma. Protams, katrā reizē var gadīties kaut kas negaidīts, un tad ātri jāpieņem lē-

mums, bet lielākoties operācijas laikā ir noteikta darbību secība. Tā nav automātiska, bet standartizēta gan. Uzreiz pēc augstskolas jaunam ārstam tas notiek visai trauksmaini. Bet – jo vairāk operē, jo lielāka pārlicība rodas, jo labāk tas izdodas.”

Ne vienmēr izdodas pacientu izglābt. Kā ar to samierināties? „Protams, sevī pārdzīvoju. Pierast pie šādām situācijām nevar. Bet uz mājām domas par darbu cenšos neņemt līdzī. Nav tā, ka naktīs nevaru gulēt. Ja par visiem pārdzīvo, tad nav iespējams medicīnā strādāt.”

AKŪTĀ ĶIRURĢIJA PALĪDZ NEIESŪNOT

Pirmdienās A.Ļuļēnam ir operācijas Saldū. Tur anesteziologs brauc divreiz mēnesī, un šajās dienās notiek visas plānveida operācijas. Tad var būt arī sešas septiņas pēc kārtas. Reizēm ir darbs Talsos, tad Kuldīgā, kur dienā var būt divas vai trīs plānveida operācijas un vēl akūtie gadījumi. Dežūrās nākas operēt arī tos pacientus, kurus slimnīcā nogādā ātrā palīdzība: „Parasti operēju vēdera dobumu, arī vēnas, bet dežūru laikā gadās lūzumi, mežģījumi, un tas ir atšķirīgi no ikdienas. Akūto ķirurģiju vajag, lai neiesūnotu.”

Vai ārsts savus pacientus atceras? „Reizēm jā. Atmiņā paliek daži zīmīgākie gadījumi. Rīgas slimnīcā pacientus atcerējos pēc gultas novietojuma palātā. Pēc vārdiem un uzvārdiem ne. Ja cilvēks atnāk pēc pāris gadiem un saka „Jūs mani operējāt”, varu atbildēt – jā, varbūt, bet neatceros.”

Operācija ir komandas darbs. Svarīgi, ka visi zina savu vietu un uzdevumus. A.Ļuļēns saka: kolēģi esot profesionāļi, ar visiem varot labi sastrādāties.

KĀDAM JĀPALIEK TE

Vai ģimenes saietos par medicīnu tiek runāts? Agnis atbild noliedzoši. Par profesionālajām lietām nerunājot, varbūt vienīgi par vispārējo veselības aprūpes situāciju valstī.

Vai bijusi doma meklēt laimi ārzemēs? Nē, tāda nekad nav nākusi prātā: „Es laikam nevarētu dzīvot citur. Lai cik ilgi un labi tur strādātu, vienmēr paliksi svešais. Bet Latvijā vienmēr būšu savējais. Kādam jāstrādā arī šeit.” Kāpēc mums pietrūkst ārstu? „Augstskolu beidz daudzi, un aizvien vēl ir liels konkurss, lai iestātos. Bet lielākā daļa jauno speciālistu paliek Rīgā privātajās praksēs, un lielu daļu pārpērk zaļu izplatītāji. Bet arī tur – cik ilgi strādāsi, ja jaunie atkal min uz papēžiem?”

PAR LIELO ZIVI

Mediķiem ir īpašs, mazliet melns humoriņš un dažkārt mazliet ekstrēmi vaļasprieki. Agnis saka – viņam tie esot visparastākie. Jau kopš jaunības tuvs ir volejbols un basketbols, kas vasarā tiek uzspēlēts laukā, bet ziemā sporta zālē. Vēl viņš makšķerē: „Lielākā manis noķertā ir septiņus kilogramus smaga un ap metru gara līdaka. Makšķerēt braucu reizi vai divas mēnesī – uz butēm jūrā, uz kādu diņķi pēc līdakām vai ziemā uz upi. Reizi gadā braucu uz Norvēģiju. Tur var noķert kādu neparastāku trofeju.”

PĀRDOD

Pārdod Latvijā ražotus **PVC, KOKA, ALUMĪNIJA LOGUS un DURVIS** par iespējam, labāko cenu Latvijā. Adrese: Kuldīga, Graudu iela 10. Tālr. 29705025.

KARTUPEĻUS lopbarībai par 5 centiem/kg; lielos nestandarta par 7 centiem/kg; pārtikai par 20 centiem/kg. Iespējama piegāde. Tālr. 25252735.

Lopbarības **KARTUPEĻUS, ĶIPLOKUS**. Tālr. 23375624.

Sausu, skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Minimālais apjoms 20 m³. Tālr. 26760065.

Sausu, skaldītu **MALKU**, 30 eiro berku-bā. Tālr. 29752090.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 25669128.

Traktora **PIEKABES, INVENTĀRU**, vieglās **AUTOMAŠĪNAS**. Tālr. 26104984.

Pērk **GARĀŽU** Kuldīgā. Tālr. 28728202.

Craftwood **PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena no 1000 līdz 10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Tālr. 26360308.

SIA PRIEDES AG pērk **CIRSMAS un MEŽUS**. Tālr. 26993794.

Kļavas, oša, ozola, bērza, melnalkšņa **ZĀGBALĶUS** krautuvē. Tālr. 29428876.

Zis **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

IZIRĒ

Firma *Linde Invest* izīrē pilnībā aprīkotas vienistabas **DZĪVOKĻUS** projektā *Upmāji*, Priedainē. Visi komunālie maksājumi iekļauti cenā, izņemot elektrību. Cena 220 eiro mēnesī. Tālr. 29269517, 26599130.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties B autovadītāju un 95. koda kursiem Kuldīgā. Sākums 20. decembrī. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

SIA Bērzi plus notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērkam zarus šķeldošanai. Tālr. 29150380, 26458900.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

Veikals **Silja**
Ventspils iela 107, Kuldīga
CĪENĪJAMIE KLIENTI!
SIA **SILJA** decembrī turpina tirgot vieglo auto riepas.
Plašā klāstā piedāvājam lauksaimniecības tehnikas kardānu daļas.
Informācija pa tālr. 29193466.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA NO KRŪMIEM laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsma atlikumus, šķeldojamu materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
25 622 293 (Āris)

LĪDZJŪTĪBAS

*Paņem līdzī saules glāstu,
Ko tev draugu rokas lieka,
Lai tev, smilšu klēpī dusot,
Mazu brīdi siltāk tiek.*

/P.Priede./

Izsakām līdzjūtību Kārlim Matrozim, māsu mūžībā pavadot.
Liepu mājas iedzīvotāji Ēdolē

*Ko mīl, tas nevar pazust nekur,
Sirds tūkstoš saītēm to pie sevis tur.
Pat tad, ja vairs tie mūžam nesatiktos.*

/V.Rūja./

Sāpju brīdi esam kopā ar Everitu, māmiņu smilšu kalniņa pavadot.
Bijušie darbabiedri skolā

VID INFORMĒ**Deklarācijas neiesniegšana neatbrīvos no nodokļu nomaksas**

Tie, kuriem Valsts ieņēmumu dienests (VID) izsūtījis atgādinājumu iesniegt obligāto gada ienākumu deklarāciju par 2018. gadu, līdz šīgada beigām to vēl var izdarīt bez naudas piedziņas uzsākšanas.

Pēc VID informācijas, vairāk nekā 27 tūkstoši iedzīvotāju, kuriem deklarācija jāiesniedz obligāti, to vēl nav izdarījuši. Vairumam no viņiem valsts budžetā jāiemaksā nodokļa starpība, kas radusies pēc diferencētā neapliekamā minimuma vai nodokļa progresīvās likmes piemērošanas.

VID no šīgada maija līdz novembrim esot vairākkārtīgi sūtījis atgādinājuma vēstules Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS) vai pa pastu tiem, kuri

neizmanto EDS. Daļai iedzīvotāju esot zvanīts. Uzaicinājumu ignorēšana un deklarācijas neiesniegšana no nodokļu starpības maksāšanas ne tikai neatbrīvo, bet par nesamaksāto summu ar nākamo gadu tiksot uzsākta piedziņa.

Budžetā piemaksājamo summu var samazināt, pievienojot gada ienākumu deklarācijai čekus, kvītis, bankas maksājuma uzdevumu vai konta izrakstu par attaisnotajiem izdevumiem.

Ja ir neskaidrības par deklarācijas iesniegšanu, var interesēties VID klientu apkalpošanas centros. Līdzī jādē personu apliecinošs dokuments. Zvanot pa VID konsultatīvo tālruni 67120000, būs jānosauca zvanītāja EDS redzamais kods.

Mainās nodokļa aprēķināšana

Vai un kādas izmaiņas jaunajā gadā gaidāmas neapliekamā minimuma un iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) aprēķināšanā.

19. novembrī pieņemti grozījumi Ministru kabineta noteikumos par neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojuma summu IIN aprēķināšanai.

Būtiskākie grozījumi stāsies spēkā 1. janvārī:

- maksimālais gada neapliekamais minimums paaugstināts līdz 3600 eiro,

- līdz 6000 eiro paaugstināta apliekamo ienākumu summa, kam piemēro maksimālo gada neapliekamā minimumu,

- VID prognozētā mēneša neapliekamā minimuma aprēķina formulā iekļauts jauns koeficients.

No nākamā gada maksimālo gada neapliekamā minimumu paaugstinās līdz 3600 eiro gadā (300 eiro mēnesī), bet apliekamos ienākumus, kam piemērojams maksimālais neap-

liekamais minimums, – līdz 6000 eiro gadā (500 eiro mēnesī). Šogad neapliekamais minimums ir 2760 eiro gadā (230 eiro mēnesī), bet ienākumi, līdz kuriem piemēro maksimālo neapliekamā minimumu, ir 5280 eiro (440 eiro mēnesī). Tādējādi no jaunā gada maksimālais neapliekamais minimums 300 eiro mēnesī tiks noteikts tiem, kuru ienākumi nepārsniedz 500 eiro mēnesī.

VID, prognozējot mēneša neapliekamā minimumu, izmanto jaunu koeficientu – ienākumu pieauguma koeficientu 1,09. Tas ieviests tāpēc, lai novērstu situācijas, kad, pieaugot ar IIN apliekamo ienākumu summai, iedzīvotājiem gada laikā tiek noteikts lielāks prognozētais mēneša neapliekamais minimums, nekā tas faktiski būtu darāms. Tādējādi tiek mazināta iespēja, ka iedzīvotājiem veidojas IIN piemaksa, kas liktu iesniegt gada ienākumu deklarāciju un samaksāt papildus aprēķināto IIN.

SIA "Cēsu gaļas kombināts"
par augstām cenām iepērk **JAUNLOPUS un LIELLOPUS**
26185703 • 25573447 • 29172343

14. decembrī 15.00 Rendas kultūras namā
labdarības pasākums
Eņģeļi pār Latviju.
Pasākumā piedalīsies: Edgars Kreilis, Aivo Oskis, grupa *Baritoni*, Kārlis Kazāks, Ints Ķergalvis, Horens Stalbe, Gatis Mūrnieks, Ainars Bumbieris, grupa *Pienvedēja piedzīvojumi*, grupa *Jānis Bukums*.
Atnāc, ziedo un piepildi bērnu sapni dzīvot vesēlam!
*Pasākumā tiks uzņemtas fotogrāfijas, kas tiks ievietotas publiski pieejamās vietās.

Abonē Kurzemnieku 2020. gadam!

KOPĀ Kurzemnieks un Laimīgā Programma 76,45 €

ATSEVIŠĶI Kurzemnieks 67,10 €

Laimīgā Programma 25,99 €

Kopā 93,09 €

letaupījums **16,64 €**

VOLEJBOLS**Mūsu meitenēm sudrabs**

Latvijas Volejbola federācijas **Rudens kausā Rīgā Kuldīgas novada sporta skolas U12 grupas meitenes izcīnījušas 2. vietu.**

Komandā spēlēja Elīza Marisa Vītoļiņa, Nika Nikāze, Arta Plāte,

Anna Tropiņa, Dina Gūtmane, Agate Feldmane, Patrīcija Brēdiķe, Anna Bušmane, Patrīcija Tilgale, Daniela Korberga, Marta Pavlovska (trenere Agnese Megne). Par kausu cīnījās 14

komandas.

Savukārt U17 grupas meitenēm 5. vieta (trenere A.Megne, Rudīte Kronlaka), bet U14 grupas zēniem – 9. vieta (treneri Zigmunds Milzarājs, Vijars Švānbergs).

TELPU FUTBOLS**Sāk cīņu**

Ar uzvaru pirmajā spēlē Kurzemes čempionātu sākusi Kuldīgas novada sporta skolas U15 zēnu komanda. Izbraukumā ar 5:3 pieveikti Brocēnu sportisti.

Par sporta pasākumiem, rezultātiem informējiet e-pastā: inta.jansone@kurzemnieks.lv

VĀRDADIENAS

No 9. līdz 15. decembrim
 9. Sarmīte (4718),
 Tabita (83)
 10. Guna (2016),
 Judīte (636)
 11. Valdemārs (145), Valdis (6509), Voldemārs (1795)
 12. Iveta (8759), Otilija (106)
 13. Lūcija (1507), Veldze (17)
 14. Auseklis (89),
 Gaisma (35)
 15. Hanna (420),
 Jana (4384), Johanna (49)
 Populārākie:
Iveta un Valdis.

Ziemīgs vārds

Sarmīte Neilande, friziere:

– Man vārdu izvēlējas tētis. Tā kā esmu dzimusi decembra nogalē, šis vārds likās atbilstošs – ziemīgs. Ar savu vārdu sadzīvoju, nekad neesmu domājusi par citu. Tas nepakļaujas pārvērtībām, tādēļ iesauku nav bijis. Pazīstu vairākas vārdamāsas, bet pārsvarā vidējās paaudzes tāpat kā es. Ar šīm Sarmītēm labi saprotos, viņām vaļasprieks mēdz būt tāds pats kā man – dejošana, lai gan darba sfēras atšķiras. Tagad šis vārds vairs nav populārs. Ja satieku kādu ar tādu pašu, tad tas vien jau kaut ko nozīmē un kaut kādā ziņā satuvina. Šķiet, manu vārdu ir viegli atcerēties, bet cittautiešiem gan grūtāk – tas ir izteikts latviešu vārds.

Elīna Elza Kļava (Jauno žurnālistu skola)

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 9. DECEMBRĪ

Dienas garums – 6 st. 55 min.
 Saule lec 8.48, riet 15.43.

Naktī +5°...+6°

Z
R A
D

7-16 m/s

Dienā +6°...+7°

Z
R A
D

7-15 m/s

RĪT, 10. DECEMBRĪ

Dienas garums – 6 st. 54 min.
 Saule lec 8.49, riet 15.43.

Naktī +3°...+5°

Z
R A
D

4-10 m/s

Dienā -2°...+1°

Z
R A
D

4-9 m/s

Kurzemnieka kalendārs 2020. gadam nopērkams:

- Kurzemnieka redakcijā, 1905. gada ielā 19,
- Zvaigznes grāmatu namā, Mucenieku ielā 33,
- Jāņa Rozes grāmatnīcā (veikalā Rimi),
- veikalā Dārziņš, Baznīcas ielā 15.

KONKURSS

TĒLOTĀJMĀKSLAS SPĒLE

228. kārtā

Spāņu izcelsmes mākslinieks (1591–1652), kurš mūža lielāko daļu pavadījis tolaik Spānijai piederošajā Neapolē. Tautā saukts par Mazo spāni (tiešā tulkojumā). Ietekmējies no Karavadžo, strādājis tenebrisma tehnikā. Bieži gleznojis mitoloģijas, Bībeles un svēto mocekļu tēlus. Dažkārt sīzēti bijuši visai naturālistiski.

Atbildi gaidām līdz 11. decembra 11.00: Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

227. kārtas atbilde: Žans Ogists Dominiks Engrs. Rivjēras jaunkundzes portrets, 1805.

Pareizi atbildējuši: Gunta Folkmane, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Ausma Kreidere, Velta Višņevska, Irina Ivanova, Guntis Obodņikovs, Vīta Jurevska.

FUTBOLS TĒLPĀS

Mazo vīru lielā ciņa

Kurzemes telpu futbola čempionātā Kuldīgas novada sporta skolas U11 vecuma grupai – trīs sausās uzvaras.

Spēļu rezultāti: pret Nīcu – 5:0, pret Liepājas AS 1 – 7:0, pret Liepājas AS 2 – 6:0. Kuldīgas komandā spēlēja Raiens Poliš, Miks Karlovičs, Ernests Šimpermanis, Taivo Atmats, Kristiāns Ozoliņš, Marko Sļisarenko, Juris Martinsens, Markuss Ibergs un Oliveris Dvarons (vārtsargs).

Mareka Raiha arhīva foto

Pēc spēles jāatsveicinās. Priekšplānā – Kuldīgas U11 grupas futbolisti.

STRĪTBOLS

Kauss viens, cīnās seši

„Telpu strītbols Skrundā jau labu laiku ir iecienīts, tāpēc, sacensību pieteikumā ierāgot sešas komandas, bija liels prieks,” saka novada sporta organizatore Aivita Staņeviča.

Komandas vērtētas divās vecuma grupās: sportisti no 14 līdz 17 gadiem, kā arī no 18 gadiem un vecāki. Abas grupas vienā aplī izspēlējās katra ar katru un tad noskaidrojušas uzvarētājus. Kopā izspēlētas 15 spēles.

Pirmajā grupā uzvarējusi ko-

manda Brooklyn Nets (Matīss Liekmanis, Reinis Slugovičs, Roberts Ralfs Zommers un Ralfs Bauermeisters), otrajā par līderiem kļuvusi vienība Freibergs un draugi (Edijs Kristis Kudors, Arnolds Freibergs, Reinis Grīnbergs un Emīls Reinsons).

Inta Jansone Aivitas Staņevičas foto

Telpu strītbola sacensībās Skrundā par bumbu cīnās Arnolds Freibergs un Matīss Liekmanis.

DAILES TEĀTRIS

ZVAIGŽŅU ZAGĻI

VEGGADA KONCERTUZVEDUMS NO 2019. GADA 20. DECEMBRA
 Režisore un scenārija autore – Režija Kalniņa

Informācija pa tālr. 67294444 Kases darba laiks: 10.00 - 19.00; S., Sv.11.00 - 18.00 www.dailesteatris.lv